

Īpašais ziņojums

Energoefektivitāte uzņēmumos

Zināms enerģijas ietaupījums, bet nepilnības
plānošanā un projektu atlasē



EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Saturs

	Punkts
Kopsavilkums	I–XII
Ievads	01–20
Energoefektivitāte ES	01–15
Komisijas un dalībvalstu loma	16–20
Revīzijas tvēruma un pieeja	21–33
Apsvērumi	34–120
Neskaidra saikne starp ES finansējumu un uzņēmumu vajadzībām	34–64
Komisija neapzināja ES finansējuma nepieciešamību	35–39
Lielākā daļa dalībvalstu nosaka mērķus, kas saistīti ar energoefektivitāti uzņēmumos, bet tie ne vienmēr ir saistīti ar VERP noteiktajiem mērķiem	40–45
Pēdējos gados ir samazinājies plānotais atbalsts, un lielākā daļa līdzekļu ir koncentrēti dažās dalībvalstīs	46–51
Darbības programmu ietvaros piešķir galvenokārt dotācijas, nepamatojot šādu izvēli	52–64
Dalībvalstu procedūras bieži veicina efektivitāti	65–106
Lielākajā daļā gadījumu atlases procedūras paredz pieteikumos iekļaut paredzamos enerģijas ietaupījumus, ko parasti apstiprina energoauditi	67–73
Parasti vadošās iestādes nosaka minimālos snieguma standartus	74–80
Ieguldījumi energoefektivitātē var būt efektīvi bez valsts atbalsta	81–88
Finanšu rādītāji – spēcīgs snieguma novērtēšanas rīks, ko vadošās iestādes neņem vērā	89–106
Pašreizējā snieguma satvarā netiek novērtēts ES finansējuma kopējais ieguldījums	107–120
Vienotais snieguma satvars nenodrošināja konsolidētu informāciju par tiešajiem rezultātiem un koprezultātiem	108–116
Saskaņā ar aplēsēm ES finansētie energoefektivitātes projekti dos pieticīgu ieguldījumu ES mērķu sasniegšanā	117–120
Secinājumi un ieteikumi	121–139

Pielikumi

I pielikums. Datubāzē iekļauto projektu analīze

II pielikums. Izlases raksturlielumi

Akronīmi un saīsinājumi

Glosārijs

Komisijas atbildes

Laika grafiks

Revīzijas grupa

Kopsavilkums

I Energoefektivitāte ir nozīmīga daļa no ES mērķa līdz 2050. gadam kļūt oglekļneitrālai. Lai ES sasniegtu šo mērķi, nākotnē būtu vajadzīgi lielāki uzlabojumi energoefektivitātes jomā.

II Energoefektivitāti var veicināt visas ekonomikas nozares. Nesenajos ziņojumos aplūkojam energoefektivitātes pasākumus lielās energoietilpīgās nozarēs, kā arī saistībā ar ēkām un produktiem, tāpēc nolēmām papildināt savu analīzi, pārbaudot atbalstu ieguldījumiem uzņēmumu energoefektivitātē. Mūsu mērķis bija sniegt jaunu analītisku ieskatu, ņemot vērā datus par ES līdzfinansētajiem energoefektivitātes projektiem.

III Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds ir bijuši nozīmīgākie ES fondi, kurus izmantoja, lai uzlabotu energoefektivitāti uzņēmumos, laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam piešķirot 2,4 miljardus EUR.

IV Revīzijā pārbaudījām fondu līdzekļu pareizu izlietojumu, analizējot, vai:

- Komisija un dalībvalstis novērtēja ES līdzekļu atbilstošu izlietojumu, ņemot vērā energoefektivitātes mērķus;
- dalībvalstu procedūras veicināja efektīvu projektu atlasī; un
- var uzrādīt finansējuma rezultātus.

V Lai gan Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds šīs konkrētās prioritātes ietvaros piedāvāja iespēju līdzfinansēt energoefektivitātes pasākumus uzņēmumos, Komisija un dalībvalstis nav novērtējušas uzlabojumu iespējas uzņēmumos un nav pamatojušas ES finansējuma vajadzības uzņēmumiem laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam.

VI Programmu līmenī konstatējām, ka līdzekļu plānošana nav saskaņota ar valsts prioritātēm energoefektivitātes jomā un nepamato finansēšanas instrumenta izvēli.

VII Lai atlasītu projektus, iestādes pieprasīja paredzamo enerģijas ietaupījumu aplēses, ko eksperti bija apstiprinājuši. Tāpat iestādes pieprasīja, lai projektos parādītu, ka tiks sasniegti minimālie enerģijas ietaupījumi un panākta atbilstība efektivitātes kritērijiem, piemēram, izmaksu un ietaupījumu attiecībai.

VIII Mēs novērojām, ka saskaņā ar aplēsēm bija lētāk ietaupīt vienu enerģijas vienību, nevis maksāt par tādu pašu daudzumu elektroenerģijas, ko pārsvarā izmanto kā enerģijas avotu. Tas nozīmē, ka ieguldījumi kopumā bija efektīvi.

IX Projekta dzīvotspējas novērtēšanā atbalsta saņēmēji ņēma vērā finanšu rādītājus, jo īpaši atmaksāšanās laiku. Lielākā daļa iestāžu atlases laikā šādus rādītājus neizmantoja. Ja atmaksāšanās laiks pārsniedza ieguldījuma ilgumu, projektu efektivitāte bija zemāka, proti, tāda paša enerģijas ietaupījumu apjoma sasniegšanai bija lielākas izmaksas. Efektivitātes kritēriju izmantošana nesamazināja enerģijas taupīšanas vidējās izmaksas.

X Katrai programmai ir specifiski rādītāji, ar kuriem mēra energoefektivitātes uzlabojumus uzņēmumos, tāpēc tos nevar apkopot ES līmenī. Pašreizējā plānošanas periodā (2021.–2027. gads) ir noteikti kopīgi energoefektivitātes snieguma rādītāji, taču tie neatbilst citām ES ziņošanas prasībām un pieļauj, ka ieguldījumus atjaunojamo energoresursu enerģijas jomā skata kā energoefektivitātes projektus.

XI Mēs uz visu energoefektivitātes projektu datubāzi ekstrapolējām vidējos enerģijas ietaupījumus, ko paredzēts sasniegt ar katru euro, kas ieguldīts mūsu izlasē iekļautajos projektos. Rezultāti liecināja, ka visās programmās potenciālie ietaupījumi gadā ir aptuveni 0,3 % no ES–27 ikgadējiem ietaupījumiem nolūkā sasniegt pašreizējos 2030. gadam izvirzītos energoefektivitātes mērķus.

XII Mēs sniedzam Komisijai šādus ieteikumus:

- novērtēt kohēzijas politikas fondu iespējamo un faktisko devumu energoefektivitātes veicināšanā;
- pārbaudīt, vai finansēšanas instrumenta izvēle ir pienācīgi pamatota.

Ievads

Energoefektivitāte ES

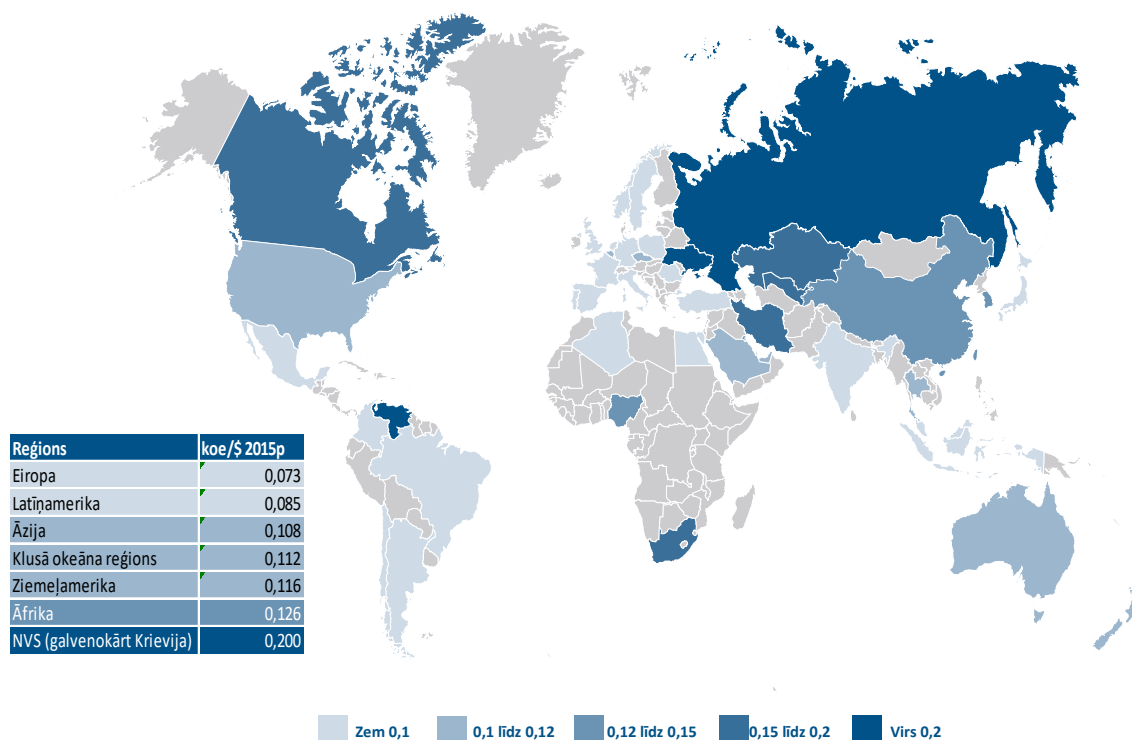
01 Energoefektivitāte ir nozīmīga daļa no ES mērķa līdz 2050. gadam kļūt oglekļneitrālai. Šis mērķis ir atspoguļots Komisijas iniciatīvās “Eiropas zaļais kurss” un “Gatavi mērķrādītājam 55 %”. Lai sasniegtu energoefektivitāti, ir jāuzlabo iegūtās jaudas un ieguldītās enerģijas attiecība, proti, ir jāsamazina enerģijas patēriņš, kas nepieciešams, lai sasniegtu tādu pašu vai lielāku jaudu pie tāda paša ieguldītās enerģijas daudzuma.

02 Energoefektivitātes uzlabošana palīdz samazināt ekonomikas energointensitāti, t. i., attiecību starp bruto iekšzemes enerģijas patēriņu un iekšzemes kopproduktu (IKP). Tāpat energointensitāte samazinās līdz ar strukturālām pārmaiņām ekonomikā, piemēram, līdz ar pāreju no ražošanas uz pakalpojumu nozari.

03 Lai gan enerģijas patēriņš uz vienu iedzīvotāju ir salīdzinoši augsts, saskaņā ar Pasaules Enerģētikas padomes datiem¹ Eiropa ir reģions ar viszemāko primārās enerģijas intensitāti uz vienu IKP vienību pēc pirktspējas paritātes. Tātad Eiropa samērā efektīvi pārvērš enerģiju iekšzemes kopproduktā. **1. attēlā** parādīta dažādu valstu un reģionu energointensitāte 2019. gadā.

¹ Pasaules Enerģētikas padome, *Energy efficiency: A straight path towards energy sustainability*, 2016.

1. attēls. Energointensitāte 2019. gadā



Avots: *Global Energy Statistical Yearbook 2020*, Enerdata.

04 Neraugoties uz pastāvīgiem uzlabojumiem, Starptautiskā Enerģētikas aģentūra ir aplēsusi, ka laikposmā no 2017. līdz 2030. gadam Eiropā energointensitāti varētu samazināt par vismaz 2,5 % gadā². Eiropas Komisija lēsa, ka salīdzinājumā ar ierasto situāciju ekonomiskais potenciāls līdz 2030. gadam samazināt enerģijas galapatēriņu ir 16 % tirdzniecības nozarē un 23,5 % rūpniecībā³.

05 ES ir noteikusi mērķus energoefektivitātes uzlabošanai, t. i., līdz 2020. gadam par 20 % samazināt enerģijas galapatēriņu, bet līdz 2030. gadam – par 32,5 % salīdzinājumā ar enerģijas patēriņu, kas šiem gadiem paredzēts 2007. gada atsaucē scenārijā, pamatojoties uz modeli “PRIMES”⁴. Eiropas Komisija lēš, ka, sasniedzot pašreizējos ES mērķus atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jomā, līdz

² IEA, *Annual average change in energy intensity by region and scenario*, 1990.–2030. gads.

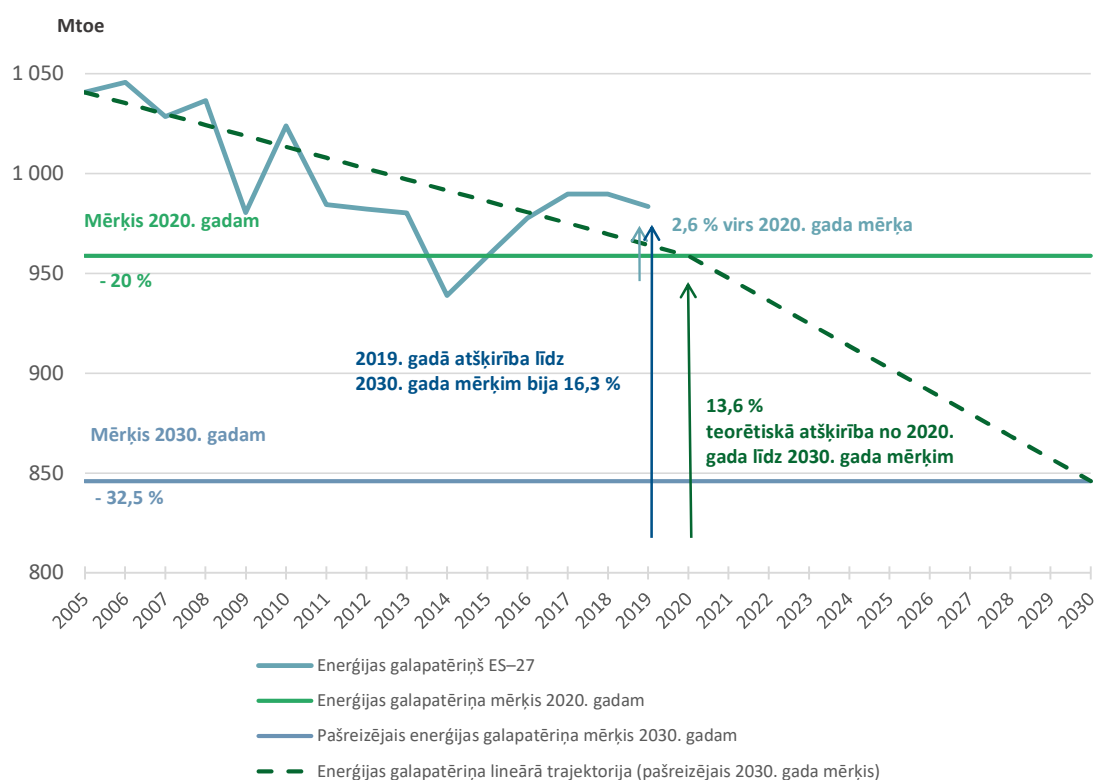
³ Eiropas Komisijas pētījums “*Technical assistance services to assess the energy savings potentials at national and European level, Summary of EU results*”, 1. tabula, 2021. gada februāris.

⁴ Eiropas Komisija (2008. gads), *EU-27 Energy baseline scenario – Update 2007*.

2030. gadam ES emisijas kopā samazināsies par aptuveni 45 %⁵. Nesen saistībā ar mērķi sasniegt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam Komisija ierosināja vēl vairāk uzlabot energoefektivitāti, proti, līdz 2030. gadam samazināt enerģijas galapatēriņu par 36 %, pamatojoties uz 2007. gada atsaucē scenāriju⁶.

06 Komisija analizē dalībvalstu kopējo progresu virzībā uz ES 2020. un 2030. gada mērķu sasniegšanu. Tās jaunākais progresa novērtējums liecina, ka ES enerģijas galapatēriņš 2019. gadā par 2,6 % pārsniedza ES 2020. gada mērķi, kas pielāgots ES–27 dalībvalstīm (skatīt [2. attēlu](#))⁷.

2. attēls. Progress virzībā uz ES energoefektivitātes saistību izpildi



Avots: ERP, pamatojoties uz ENER ĢD 2020. gada datiem.

⁵ Eiropas Parlaments, *European policies on climate and energy towards 2020, 2030 and 2050*, IPOL_BRI(2019)631 047.

⁶ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par energoefektivitāti (pārstrādāta redakcija), COM(2021) 558 final, 14.7.2021.

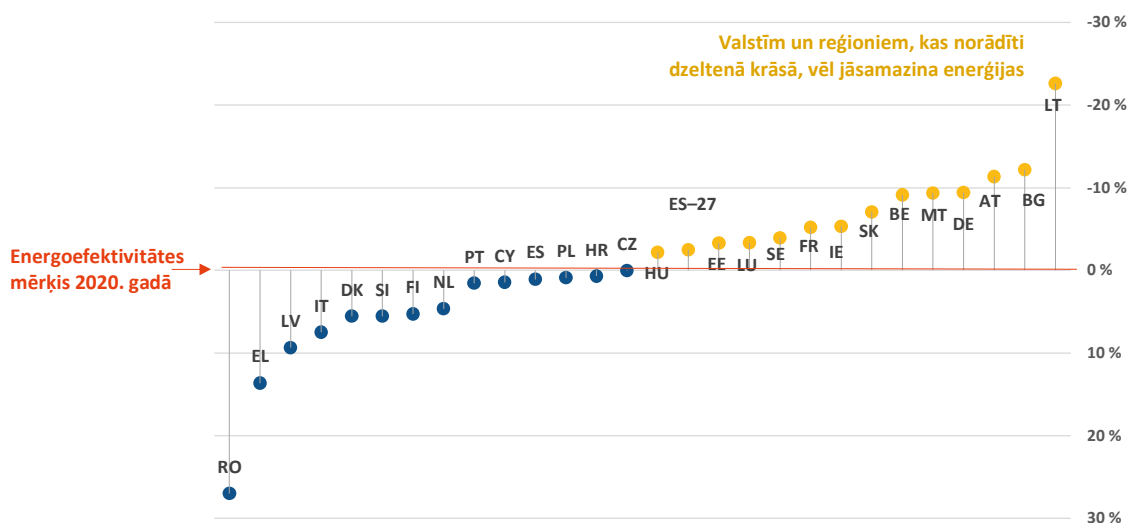
⁷ Eiropas Komisija, "2021. gada ziņojums par enerģētikas savienības stāvokli – ieguldījums Eiropas zaļajā kursā un Savienības atveseļošanā", COM(2021) 950 final, 13. lpp.

07 Dalībvalstis ir izvirzījušas individuālus mērķus enerģijas patēriņa vai energointensitātes samazināšanai. Dalībvalstis nosaka valsts mērķus, ņemot vērā ekonomiskos un strukturālos apsvērumus un nodrošinot, ka tie kopā sasniedz vispārējo ES energoefektivitātes mērķi.

08 Kopš 2014. gada Beļģijas, Bulgārijas, Vācijas, Igaunijas, Francijas, Lietuvas, Austrijas un Zviedrijas mērķis ir samazināt patēriņu. Citām dalībvalstīm mērķu sasniegšanas nolūkā būtu bijis jā saglabā vai jā ierobežo patēriņa pieaugums.

09 **3. attēlā** redzams, ka 2019. gadā pirms Covid-19 radītās ietekmes 13 no 27 dalībvalstīm (iekrāsotas dzeltenā krāsā), tostarp visas dalībvalstis, kuru mērķis bija samazināt enerģijas patēriņu, pārsniedza savus orientējošos 2020. gada mērķus.

3. attēls. Enerģijas galapatēriņš 2019. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadam izvirzīto mērķi

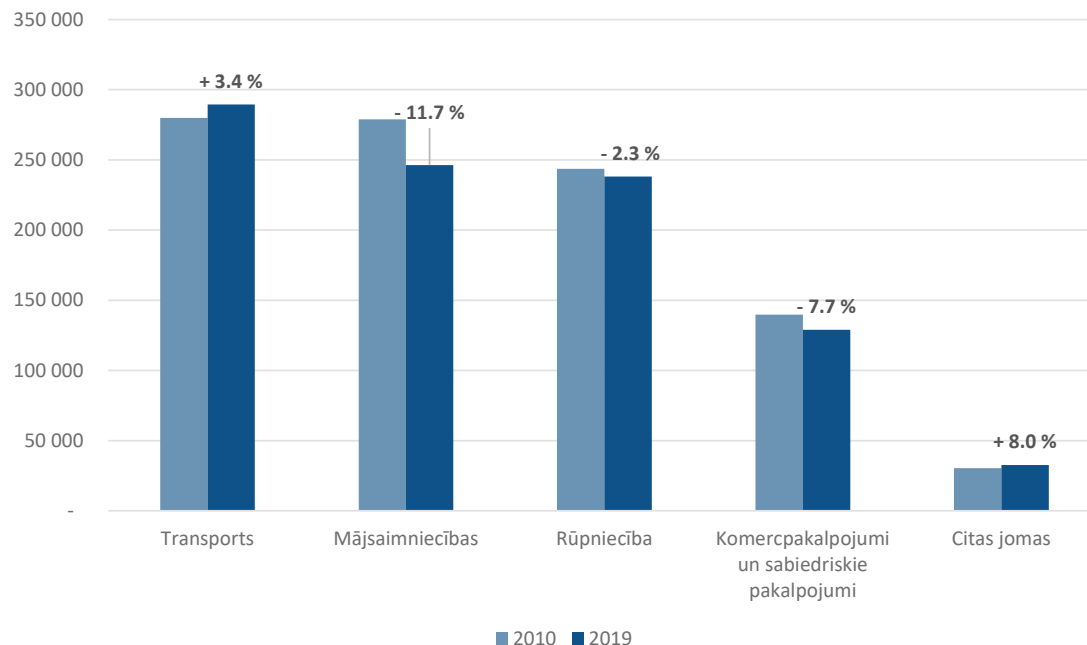


Avots: ERP, pamatojoties uz ENER ĢD datiem (2021. gads).

10 Paredzams, ka dažādo ekonomikas nozaru ieguldījums vispārējā enerģijas patēriņa samazināšanā būs atšķirīgs. **4. attēlā** parādīts katras nozares devums enerģijas patēriņa samazinājumā ES 2019. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu. Rūpniecībā 2019. gadā joprojām bija trešais lielākais enerģijas galapatēriņš ES-27 ar 26 % īpatsvaru.

4. attēls. ES–27 enerģijas galapatēriņš pa nozarēm 2019. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu

Tūkstoši tonnu naftas ekvivalenta



Avots: ERP, pamatojoties uz [Eurostat](#) datiem un [JRC ziņojumu](#) "Energy Consumption and Energy Efficiency trends in the EU-28, 2000.–2018.".

11 Uzņēmumi, izņemot mājsaimniecības, var darboties visās iepriekš minētajās nozarēs. Atbilstoši Komisijas definīcijai uzņēmums ir jebkurš saimnieciskās darbības subjekts neatkarīgi no tā juridiskās formas⁸. Šo definīciju izmantojam visā ziņojumā.

12 Energoefektivitātes direktīva⁹ ir galvenais juridiskais instruments energoefektivitātes jomā. Tajā noteikts, ka dalībvalstīm ir jāievieš pasākumi, lai sasniegtu valsts energoefektivitātes mērķi, kas sniegtu ieguldījumu arī ES mērķu sasniegšanā. Dalībvalstis savos valsts energoefektivitātes rīcības plānos (VERP) sīki izklāsta pasākumus enerģijas piegādei, pārvadei un sadalei, kā arī enerģijas galapatēriņa nozarēs¹⁰.

⁸ Komisijas Ieteikums 2003/361/EK par mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu definīciju, pielikuma 1. pants (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp.).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

¹⁰ Komisijas Īstenošanas lēmums 2013/242/ES, ar ko izveido valsts energoefektivitātes rīcības plānu paraugu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/27/ES (OV L 141, 28.5.2013., 48. lpp.).

13 Dalībvalstīm ir jāsagatavo un jāiesniedz VERP, kas ir stratēģiskie dokumenti, kuros noteikta saskaņota pieeja energoefektivitātes uzlabošanai valsts līmenī. Tajā ierosināti pasākumi un norādītas indikatīvās finansējuma vajadzības, tostarp no ES fondiem¹¹. Dažreiz atbilstoši VERP dalībvalstis ierosināto pasākumu atbalstam nodrošina ievērojamu valsts finansējumu.

14 ES ne tikai nosaka mērķus ES enerģijas patēriņa samazināšanai un uzrauga to sasniegšanu saskaņā ar Energoefektivitātes direktīvu un Regulu par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību¹², bet arī atbalsta energoefektivitātes uzlabojumus uzņēmumos, nodrošinot papildu finansēšanas mehānismus, piemēram, kohēzijas politikas fondus vai pētniecības un inovācijas fondus. Saskaņā ar mūsu aprēķiniem kopējais plānotais ES finansējums sasniedza aptuveni 3,8 miljardus EUR.

15 Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) un Kohēzijas fonds (KF) novirza vislielāko ES finansējuma apjomu uzņēmumu energoefektivitātei, t. i., līdz 2,4 miljardiem EUR, kas plānoti laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam un atbilst aptuveni 60 % no 3,8 miljardiem EUR. Lielākā daļa kohēzijas politikas fondu finansējuma (93 %) tiek piešķirta no ERAF, bet pārējie līdzekļi – no Kohēzijas fonda.

Komisijas un dalībvalstu loma

16 Komisija (Enerģētikas ģenerāldirektorāts) izstrādā un īsteno ES enerģētikas politiku. Tā formulē priekšlikumus energoefektivitātes veicināšanai, pārrauga direktīvu īstenošanu un uzrauga dalībvalstu progresu virzībā uz enerģētikas mērķu sasniegšanu.

17 Reģionālās un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts un dalībvalstis kopīgi pārvalda ERAF un KF. Tātad Komisijai un dalībvalstīm ir kopīga atbildība par izdevumu efektivitāti un lietderību.

¹¹ SWD(2013) 180 final, 3.1.9. punkts.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

18 Praksē dalībvalstis sagatavo partnerības nolīgumus un darbības programmas (DP) un izraugās vadošās iestādes DP pārvaldībai un īstenošanai. Darbības programmās nosaka prioritātes un atbilstošu finansējumu, kurš var sasniegt maksimālo valsts piešķiruma apjomu.

19 Valsts energoefektivitātes rīcības plānā noteiktajām prioritātēm vajadzētu būt par pamatu tam, lai noteiktu atbalsta būtību saskaņā ar energoefektivitātes ieguldījumu prioritāti¹³. Vadošās iestādes dotāciju vai finanšu instrumentu (piemēram, aizdevumu) veidā var izmaksāt finansiālo atbalstu saskaņā ar DP.

20 Finanšu perioda sākumā Komisija apstiprina dalībvalstu sagatavotās darbības programmas un uzrauga šo programmu izpildi, piedaloties uzraudzības komitejās un pārskatot gada īstenošanas ziņojumus. Visbeidzot, tai vajadzētu izvērtēt finansējuma izlietojuma rezultātus.

¹³ Eiropas Komisija, *Thematic guidance fiche for desk officers – Energy efficiency investments*, 2014., 2.1. sadaļa.

Revīzijas tvērums un pieeja

21 Nesen ES vienojās pastiprināt rīcību klimata jomā. Nesenajos ziņojumos aplūkojām energoefektivitātes pasākumus lielās energoietilpīgās nozarēs¹⁴, kā arī saistībā ar ēkām¹⁵ un produktiem¹⁶, tāpēc nolēmām papildināt savu analīzi, īpaši pārbaudot atbalstu ieguldījumiem uzņēmumu energoefektivitātē, izmantojot ERAF un KF, kas ir galvenie ES finansējuma avoti.

22 Mūsu mērķis bija panākt, lai ieinteresētajām personām būtu pieejamāki dati par ES līdzfinansētajiem energoefektivitātes projektiem, un sniegt jaunu analītisku ieskatu par to pamatojumu.

23 Revīzijas galvenais jautājums bija šāds:

“Vai ES kohēzijas politikas fondu līdzekļi uzņēmumu energoefektivitātes veicināšanai tika izlietoti saprātīgi?”

24 Lai atbildētu uz galveno revīzijas jautājumu, mēs atbildējām uz šādiem apakšjautājumiem:

- a) Vai Komisija un dalībvalstis novērtē ES līdzekļu atbilstošāko izlietojumu, ņemot vērā energoefektivitātes mērķus?
- b) Vai dalībvalstis ir īstenojušas procedūras, kas ļauj atlasīt efektīvus projektus?
- c) Vai projekta rezultāti var uzrādīt uzņēmumu energoefektivitātes uzlabojumus?

25 Galveno uzmanību pievēršām tam, vai ES līdzfinansētie ieguldījumi uzņēmumu energoefektivitātē 2014.–2020. gada plānošanas periodā ES–27 bija efektīvi un lietderīgi.

¹⁴ Īpašais ziņojums Nr. 18/2020 “ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma: kvotu bezmaksas piešķiršana ir jāizmanto mērķtiecīgāk”.

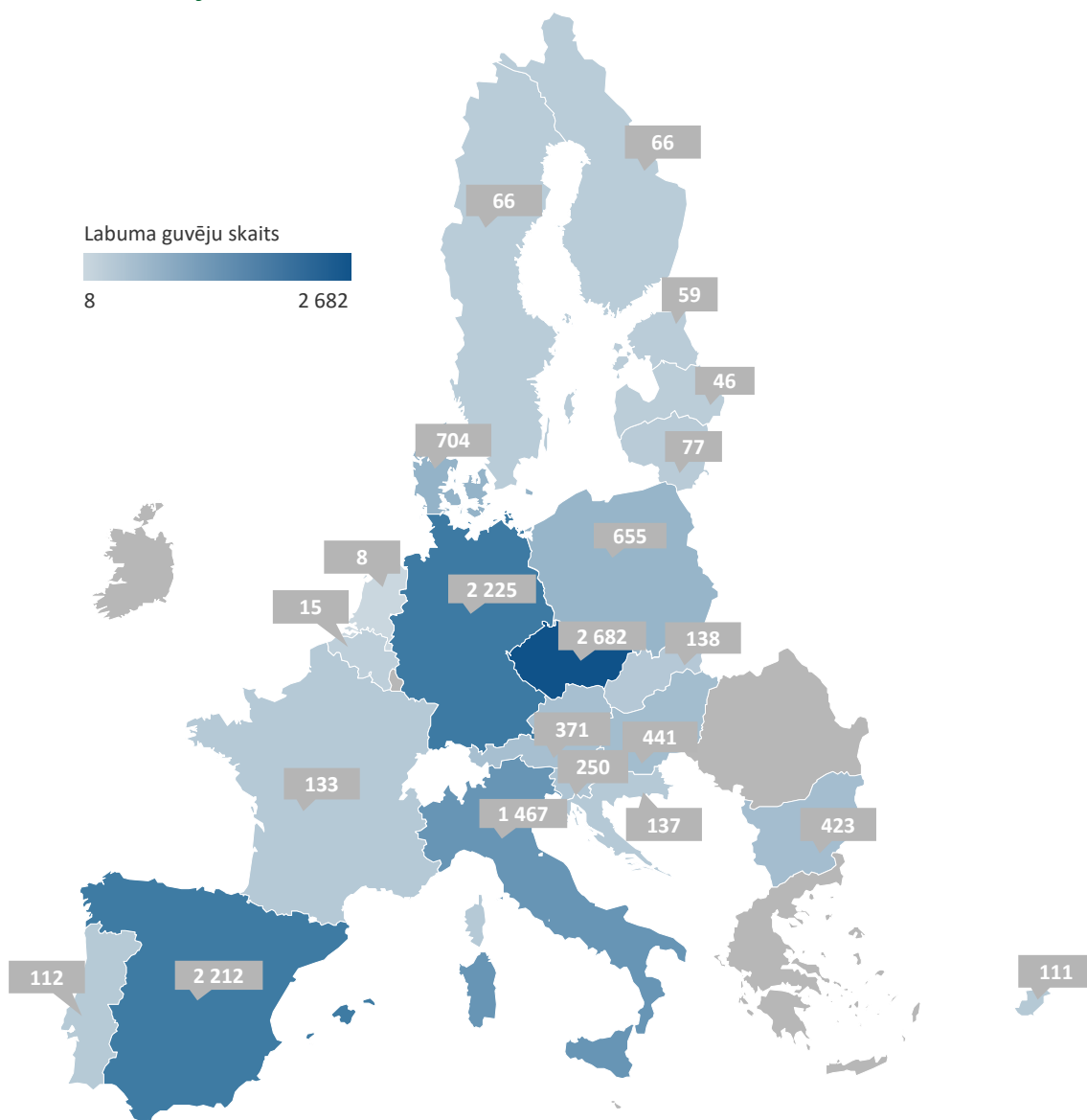
¹⁵ Īpašais ziņojums Nr. 21/2012 “Kohēzijas politikas ieguldījumi energoefektivitātē un to rentabilitātē” un Īpašais ziņojums Nr. 11/2020 “Ēku energoefektivitāte: joprojām lielāka vērība jāpievērš izmaksu lietderībai”.

¹⁶ Īpašais ziņojums Nr. 01/2020 “ES rīcība ekodizaina un energomarķējuma jomā: nozīmīgs devums energoefektivitātes uzlabošanā, ko mazina ievērojama kavēšanās un neatbilstība”.

26 Mēs vērtējam gan Komisijas, gan dalībvalstu darbu un it īpaši to, kā tās plānoja un izmantoja ERAF un KF energoefektivitātes mērķiem, veicinot efektīvus un lietderīgus projektus. Visbeidzot, mēs vērtējam uzraudzības sistēmu un līdzfinansēto projektu faktiskos rezultātus.

27 Izmantojot dalībvalstu sniegto informāciju, mēs izveidojām sarakstu ar vairāk nekā 12 000 projektu, kas tika klasificēti kā energoefektivitātes projekti (situācija 2020. gada oktobra beigās). Šie projekti, kurus finansē ar dotācijām, tiek īstenoti 22 dalībvalstīs un 83 darbības programmās. **5. attēlā** parādīta to kartēšana un koncentrācija, pamatojoties uz projektu skaitu. **I pielikumā** sniegts pārskats par projekta informāciju, kas saņemta no iestādēm.

5. attēls. Projekta īstenošanas vieta



Pelēkā krāsā iekrāsotās valstis nav plānojušas līdzekļus vai nav izvēlējušās nevienu energoefektivitātes projektu.

Avots: ERP, pamatojoties uz vadošo iestāžu sniegto informāciju.

30 Savā 198 projektu izlasē mēs pamanījām, ka tika īstenoti 163 energoefektivitātes ieguldījumu projekti un 6 ar konsultācijām un energoauditiem saistīti projekti (pēdējie minētie Vācijā, Lietuvā un Zviedrijā), kas kopā veido 85 % no projektiem.

31 Papildus šiem projektiem mūsu izlase ietvēra 29 dažāda veida projektus (15 %), kurus nevaram uzskatīt par energoefektivitātes projektiem, un 12 no tiem bija atjaunojamās enerģijas projekti.

32 Mēs izvērtējām izvēlēto energoefektivitātes ieguldījumu projektu sasniegtos enerģijas ietaupījumus un efektivitāti, pārskatot projektu dokumentus un atbildes, ko saņēmām no aptaujātajiem atbalsta saņēmējiem. Aptauju nosūtījām visiem izlasē iekļautajiem atbalsta saņēmējiem. Jautājumu mērķis bija apkopot papildu informāciju par ieguldījumiem (t. i., laiku, to, kādā mērā tika izmantoti finansiālā snieguma rādītāji, ieguldījuma ilgumu un panākto enerģijas ietaupījumu), par izmantoto enerģijas avotu un tā izmaksām, kā arī apkopot atbalsta saņēmēju viedokli par ES līdzekļu lietderību viņu projektiem. Atbildes saņēmām par 142 no 163 energoefektivitātes projektiem (87 %).

33 Mēs nepārbaudījām projektus, ko finansē tikai ar finanšu instrumentu starpniecību, un neskaidrojām jautājumus, kas saistīti ar atbilstību, likumību un pareizību, tostarp atbilstību atbalsta intensitātes noteikumiem.

Apsvērumi

Neskaidra saikne starp ES finansējumu un uzņēmumu vajadzībām

34 Mēs izvērtējam, vai, ņemot vērā energoefektivitātes mērķus, ES fondi ir plānoti atbilstoši. Uzskatām, ka pareiza plānošana ir šāda:

- a) Komisija identificē energoefektivitātes potenciālu un pamato uzņēmumu publiskā finansējuma vajadzības, pirms tiek noteikta uzņēmumu energoefektivitātes prioritāte;
- b) darbības programmu finansējums ir saskaņots ar VERP noteiktajiem mērķiem;
- c) tiek mudināts veiksmīgi ieviest dažādās darbības programmas;
- d) iestādes var pamatot, ka to izvēlētais finansēšanas instruments bija rentabls veids energoefektivitātes mērķu sasniegšanai.

Komisija neapzināja ES finansējuma nepieciešamību

35 Mēs novērtējam Komisijas veikto darbu pirms ieguldījumu prioritātes “Energoefektivitāte uzņēmumos” noteikšanas. Pārskatījām Komisijas izmantoto modelēšanas rīku rezultātus (*PRIMES* modelis), kā arī ERAF un KF ietekmes novērtējumu laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. Mēs centāmies apzināt datus par uzņēmumu potenciālu un publiskā finansējuma vajadzībām, kas risināmas ar plānoto izdevumu satvaru.

36 Modelēšanas rīki sniedza datus par enerģijas patēriņu un enerģijas ietaupījumu potenciālu katrā darbības nozarē (t. i., ēkās, transportā, rūpniecībā), bet ne konkrēti uzņēmumos. Tā kā dalībvalstis vāc nozaru statistikas datus, izmantojot vienotu Eiropas klasifikācijas sistēmu, kurā neidentificē uzņēmumus katrā nozarē, ir grūti iegūt konkrētus datus par uzņēmumiem.

37 ERAF un KF ietekmes novērtējums bija vispārīgāks, vairāk pievēršoties tematiskajiem mērķiem, nevis ierosinātajām finansēšanas prioritātēm. Tajā netika skatītas energoefektivitātes uzlabošanas iespējas uzņēmumos un netika identificētas konkrētas uzņēmumu vajadzības pēc publiskā finansējuma.

38 Kohēzijas politikas fondu regulās ierosināts, ka ERAF un KF atbalsta visus uzņēmumus, nevis konkrētas nozares, izmantojot ieguldījumu prioritāti “Veicināt energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu uzņēmumos”.

39 ERAF un KF ietekmes novērtējumā netika aplēsts šo fondu devums energoefektivitātes mērķu sasniegšanā¹⁷ vai šajos uzņēmumos ieguldīto līdzekļu paredzamais sniegums.

Lielākā daļa dalībvalstu nosaka mērķus, kas saistīti ar energoefektivitāti uzņēmumos, bet tie ne vienmēr ir saistīti ar VERP noteiktajiem mērķiem

40 Valsts energoefektivitātes rīcības plānam vajadzētu kalpot par pamatu tam, lai identificētu nepieciešamību pēc finansiālā atbalsta energoefektivitātei uzņēmumos, tostarp attiecībā uz finansējumu no ES avotiem, kā arī noteiktu tā būtību. Ar publisko finansējumu it īpaši būtu jāfinansē jomas, kurās ir grūti īstenot VERP noteiktos mērķus, un būtu jānodrošina cieša saskaņotība starp stratēģiskajiem dokumentiem energoefektivitātes jomā un ERAF/KF stratēģiskajiem dokumentiem (partnerības nolīgums un DP)¹⁸.

41 Mūsu izlasē iekļautās dalībvalstis savās valsts vai reģionālajās darbības programmās nosaka “konkrētus mērķus” (izlasē iekļautās programmas skatīt [1. izcēlumā](#)). Lielākā daļa programmu (73 %) ietver mērķus, kas ir tieši saistīti ar energoefektivitāti uzņēmumos. Citas programmas (15 %) ietver “konkrētu mērķi”, kas uzskatāms par ekvivalentu: CO₂ emisiju samazināšana. 12 % programmu izvirzīja mērķus, kas bija diezgan atšķirīgi no koncepcijas par energoefektivitāti uzņēmumos.

1. izcēlums

Darbības programmu “konkrēto mērķu” piemēri

Energoefektivitātes mērķi

- o Energoefektivitātes uzlabošana uzņēmumos (atsevišķas programmas Dānijā, Spānijā, Polijā, Portugālē un Zviedrijā)

¹⁷ Komisijas dienestu darba dokuments SEC(2011)1138 final, 6.10.2011.

¹⁸ “Thematic guidance fiche for desk officers – Energy efficiency investments”, 2014.

- Energoefektivitātes uzlabošana un atjaunojamo energoresursu izmantošana uzņēmējdarbības nozarē vai uzņēmumos (Čehija, Vācija, Itālija, Ungārija)
- Enerģijas ietaupījumu palielināšana uzņēmumos (Vācija, Kipra, Latvija)
- Energoefektivitātes gada pieaugums par aptuveni 5 % (Austrija)
- Energointensitātes samazināšana ekonomikā (Bulgārija) vai rūpnīcās (Lietuva)

CO₂ samazināšanas mērķi

- CO₂ emisiju samazināšana uzņēmumos (Vācija, Zviedrija)

Citi mērķi, kas nav saistīti ar energoefektivitāti uzņēmumos

- Enerģijas patēriņa samazinājums pilsētās ar vairāk nekā 30 000 iedzīvotāju (Dānija)
- Lielāks inovāciju īpatsvars (Nīderlande, Polija)
- MVU starptautiskās konkurētspējas palielināšana (Slovēnija)

42 Dalībvalstīs, uz kurām attiecas revīzija, valstu energoefektivitātes rīcības plānos ir noteikti energoefektivitātes pasākumi dažādām darbības nozarēm. Tajos nav iekļauta īpaša uzņēmumu potenciāla un vajadzību analīze (Energoefektivitātes direktīva to neparedz). Kā norādījām ERP īpašajā ziņojumā Nr. 11/2020¹⁹, vajadzības, ko dalībvalstis noteica VERP, laika ierobežojumu dēļ nevarēja pienācīgi ņemt vērā, izstrādājot 2014.–2020. gada darbības programmas.

43 Nosakot vispārīgāku prioritāti ES līmenī, dalībvalstis varēja pielāgot atbalstu atbilstoši to īpašajām vajadzībām. Tomēr lielākajā daļā mūsu pārbaudīto 17 dalībvalstu darbības programmās paredzētā ieguldījumu prioritāte attiecībā uz energoefektivitāti uzņēmumos nebija skaidri saistīta ar valsts energoefektivitātes rīcības plānā veikto vajadzību novērtējumu.

¹⁹ ERP īpašais ziņojums Nr. 11/2020 “Ēku energoefektivitāte: joprojām lielāka vērība jāpievērš izmaksu lietderībai”.

44 Izņēmuma kārtā Bulgārija un Slovēnija savās programmās izveidoja īpašu saikni starp uzņēmumu energoefektivitātes mērķi un valsts energoefektivitātes rīcības plānu, savukārt Spānija, Francija, Itālija un Kipra (septiņas programmas šajās valstīs) noteica prasību, ka projektiem ir jāatbilst valsts vai reģionālajām stratēģijām.

45 Attiecībā uz jauno plānošanas periodu Kopīgo noteikumu regulā²⁰ ir skaidri noteikts, ka Komisijai, apstiprinot DP, ir jāņem vērā attiecīgās problēmas, kuras konstatētas integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas no 2021. gadā aizstāj VERP.

Pēdējos gados ir samazinājies plānotais atbalsts, un lielākā daļa līdzekļu ir koncentrēti dažās dalībvalstīs

46 Kopīgo noteikumu regulā 2014.–2020. gadam²¹ prioritāte piešķirta uz izaugsmi orientētiem izdevumiem, tostarp energoefektivitātes jomā. Kad dalībvalstis pieņem lēmumu finansiāli atbalstīt energoefektivitāti uzņēmumos, tām ir jāsaskaņo finansējums ar apzinātajām vajadzībām, lai pēc iespējas labāk izmantotu ES izdevumu satvara resursus.

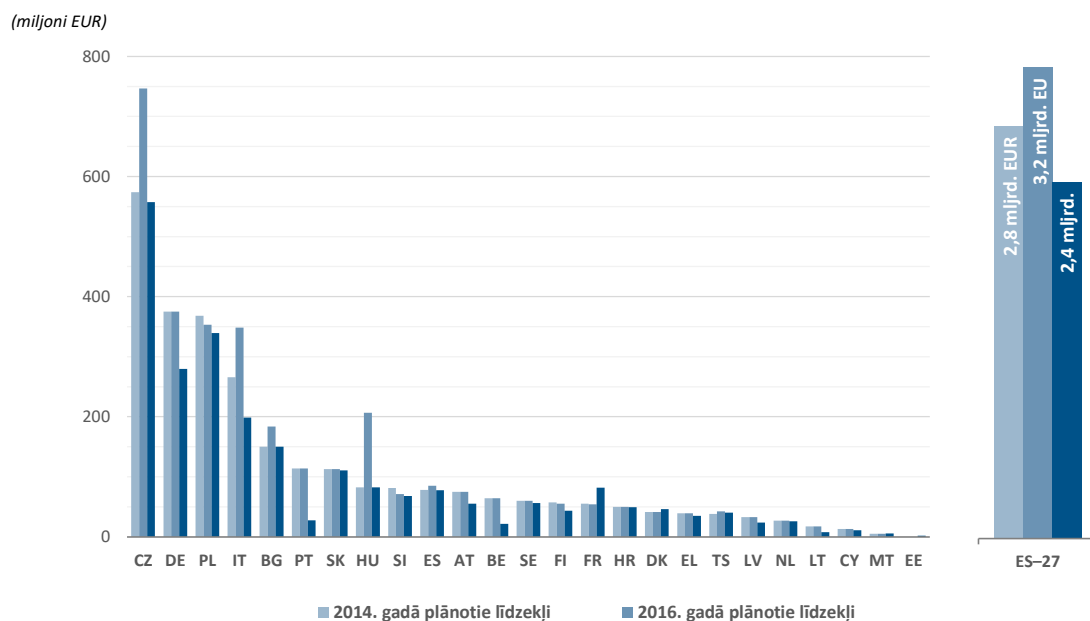
47 Mēs apzinājām 24 dalībvalstis, kas plānoja līdzekļus energoefektivitātei uzņēmumos 110 darbības programmās (situācija 2020. gada sākumā), no kurām septiņas ir teritoriālās sadarbības programmas.

48 Kopumā attiecīgajam laika posmam piešķirtie līdzekļi sākotnēji bija 2,8 miljardi EUR. Dalībvalstis līdz 2016. gadam tos palielināja līdz 3,2 miljardiem EUR, bet tad 2020. gadā samazināja līdz 2,4 miljardiem EUR. Šīs izmaiņas attēlotas **7. attēlā**.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159. lpp.).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

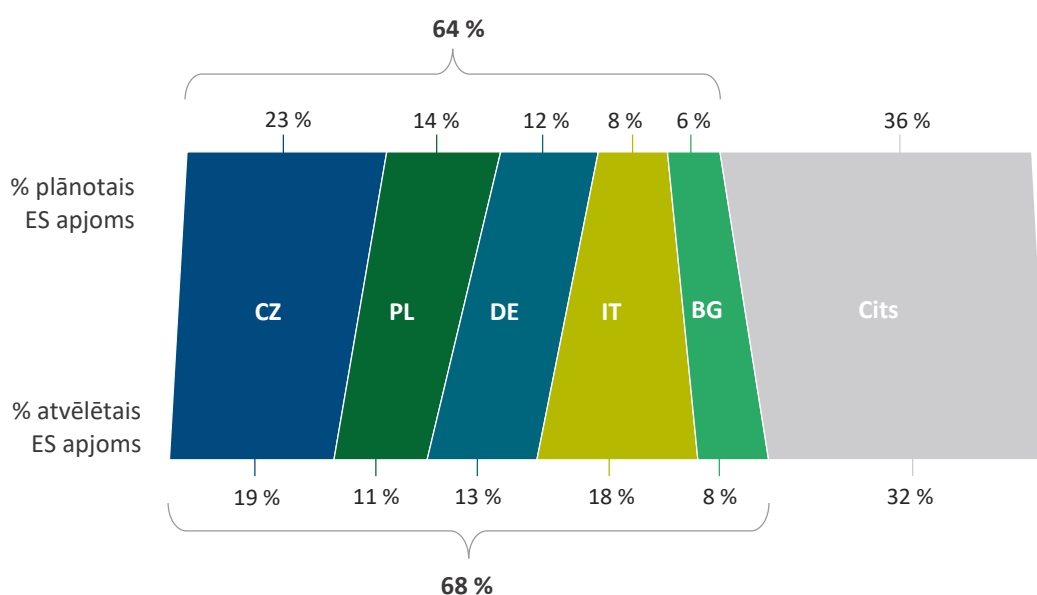
7. attēls. ERAF/KF plānotais finansējums energoefektivitātei uzņēmumos laika gaitā ir samazinājies (ES–27)



Avots: ERP, pamatojoties uz SFC (Eiropas Savienības struktūrfondu komunikācijas sistēma) datiem no dalībvalstu un teritoriālās sadarbības programmām.

49 Piecas dalībvalstis (ES–27) izmantoja 64 % no piešķiruma energoefektivitātei uzņēmumos. Tās bija provizoriski izvēlējušās projektus, kuriem izmantoja 68 % no kopējā finansējuma. Sīkāka informācija sniegta [8. attēlā](#).

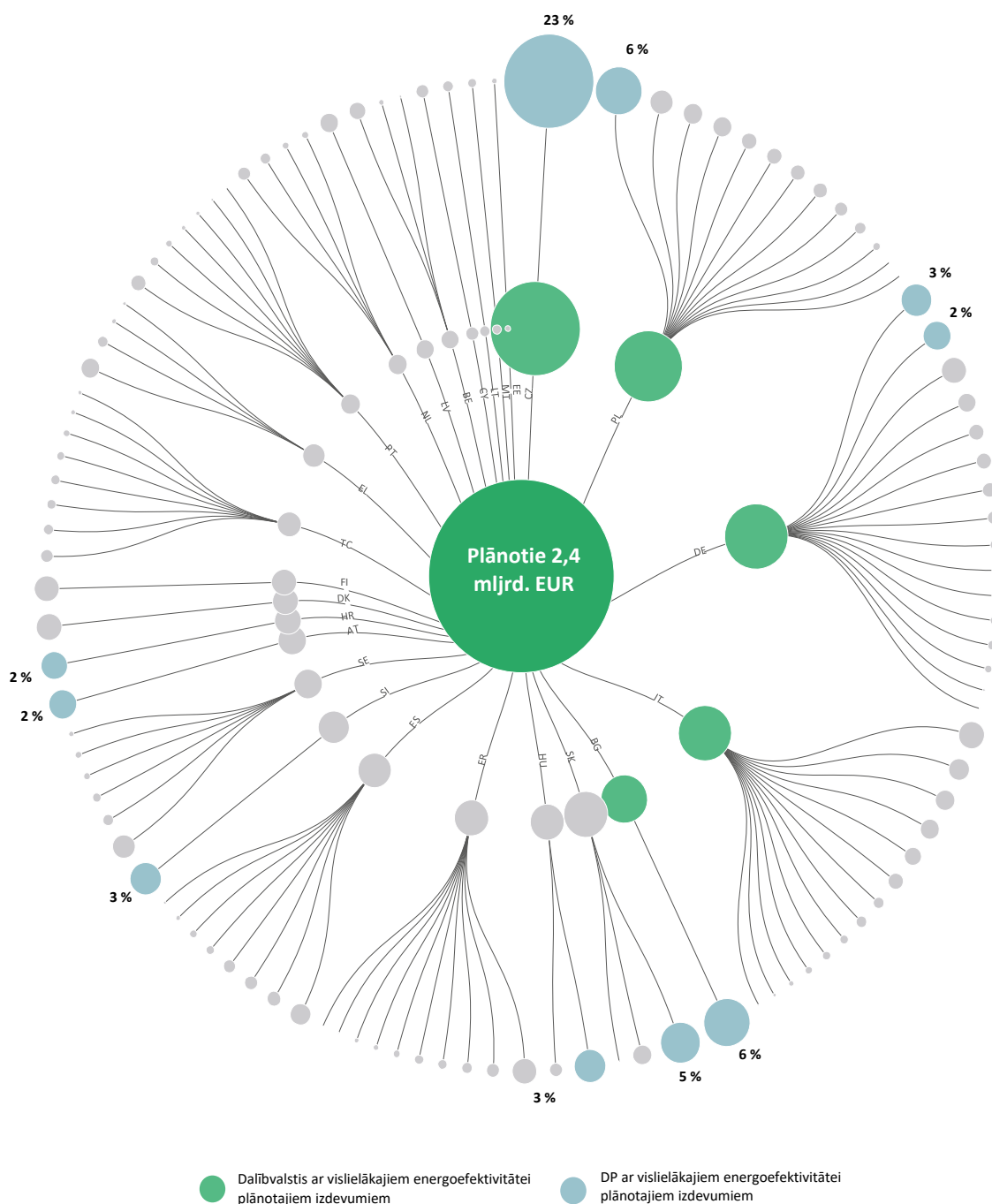
8. attēls. ERAF/KF plānotie un atlasītie pasākumi energoefektivitātes veicināšanai uzņēmumos (ES–27)



Avots: ERP, pamatojoties uz SFC datiem 2020. gada beigās, kas iegūti no *Infoview* (REGIO ĢD) 2021. gada aprīlī.

50 Desmit darbības programmas aptvēra 55 % no kopējā uzņēmumu energoefektivitātei paredzētā finansējuma 110 darbības programmās (sk. [9. attēlu](#)) un 49 % no atlasītajām darbībām paredzētā finansējuma. Atlikusī uzņēmumu energoefektivitātes līdzekļu daļa ir sadalīta starp 100 citām darbības programmām, kuru vairumam ir ļoti nelieli piešķirumi, t. i., 2 % vai mazāk no ES–27 kopējā piešķiruma energoefektivitātei uzņēmumos.

9. attēls. Plānoto līdzekļu sadalījums pa dalībvalstīm un programmām (ES–27)



Avots: ERP, pamatojoties uz SFC finanšu datiem 2020. gada beigās.

Darbības programmu ietvaros piešķir galvenokārt dotācijas, nepamatojot šādu izvēli

52 Vadošajām iestādēm ir jāpamato finansēšanas instrumenti, kurus tās uzskatīja par piemērotiem politikas mērķu efektīvai sasniegšanai. Mēs pārbaudījām, vai DP bija sniegti pamatojumi un kāda bija finansēšanas instrumentu struktūra.

53 Kā noteikts Kopīgo noteikumu regulā 2014.–2020. gadam, iestādēm, lemjot par ES līdzekļu izmaksāšanu, izmantojot finanšu instrumentus, jāveic *ex ante* novērtējums. Izvēle nav jāpamato, piešķirot dotācijas. Dažos gadījumos iestādes savās atbildēs paskaidroja, ka *ex ante* novērtējumi liecināja par to, ka atbalsta saņēmējs nav ieinteresēts saņemt aizdevumu, tomēr darbības programmās iestādes nepamatoja finansēšanas instrumentu izvēli. Šāda pamatojuma sniegšanu paredz Kopīgo noteikumu regula 2021.–2027. gadam²².

54 Lai analizētu finanšu instrumentu izmantojuma apmēru, mēs no vadošajām iestādēm pieprasījām to galasaņēmēju sarakstu, kuri ar šo instrumentu starpniecību saņem ERAF un KF atbalstu. Tāpat mēs analizējām ERAF un KF atbalsta aizdevumu daļu.

55 Lai gan Komisija nesniedza kvantitatīvu novērtējumu, tā programmas sākumā uzskatīja, ka ES fondiem būtu jādod impulss piesaistīt maksimāli daudz privāto ieguldījumu ar minimālu publisko atbalstu un ka ar finanšu instrumentiem būtu jāatbalsta ieguldījumi, kas paredzami kā finansiāli dzīvotspējīgi, savukārt ar dotācijām būtu galvenokārt jāatbalsta energoaudits vai inovatīvas tehnoloģijas uzņēmumos²³.

56 Revīzijas laikā Komisija norādīja, ka tās pieredze saistībā ar energoefektivitātes finansēšanu liecina, ka dotāciju komponents, pat ja tas ir daļa no finanšu instrumenta, bieži vien ir nepieciešams ieguldījumu lēmumu pieņemšanai.

57 Lielākajā daļā darbības programmu bija piedāvātas tikai dotācijas. Lai gan daudzi atbalsta saņēmēji (72 %) atbildēja, ka ES dotācija palīdzēja viņiem pieņemt ieguldījumu lēmumu, vairāk nekā puse (63 %) arī norādīja, ka bija jau ieplānojuši ieguldījumu un ka ES dotācija palīdzēja paātrināt tā termiņu.

²² Regula (ES) Nr. 2021/1060, 22. panta 3. punkta b) apakšpunkts un d) apakšpunkta vii) daļa.

²³ “*Thematic guidance fiche for desk officers – Energy efficiency investments*”, 2014.

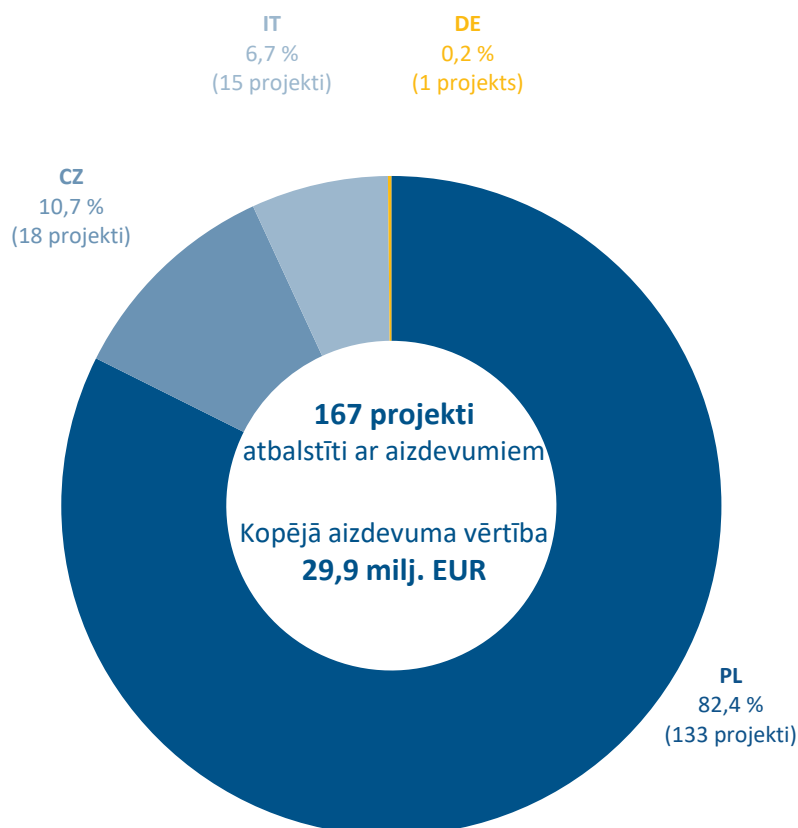
58 Inovācijas energoefektivitātē, kas ir viena no jomām, kurā, pēc Komisijas domām, bija nepieciešamas dotācijas, reti bija starp atlases kritērijiem (tikai divās no mūsu izlasē iekļautās 41 DP), un tās projektu atlases laikā ļoti maz ietekmēja kopējo vērtējumu.

59 Retāk tika izmantoti citi dotāciju mehānismi, piemēram, atmaksājamās dotācijas vai dotāciju/aizdevumu apvienojums. Trijās no mūsu izlasē iekļautajām darbības programmām divās dalībvalstīs projektu atbalstam tika izmantotas atmaksājamās dotācijas, kas saistītas ar konkrētiem snieguma nosacījumiem.

60 Vēl astoņās darbības programmās divās dalībvalstīs izmantoja dotācijas apvienojumā ar aizdevumiem. Proti, datubāzē bija iekļauti 794 projekti Itālijā un 170 projekti Ungārijā, kurus atbalstīja ar šā mehānisma palīdzību. Tie ir 8 % no projektiem, kuros saņem dotācijas.

61 Septiņās darbības programmās četrās citās dalībvalstīs dažus projektus finansēja tikai ar aizdevumiem, bet citus – ar dotācijām. Kopumā mēs konstatējām 167 projektus, kas tika atbalstīti tikai ar aizdevumiem. Kopējā aizdevuma vērtība bija 30 miljoni EUR, t. i., 1 % no kopējā līdzekļu apjoma izraudzītajām darbībām. **11. attēlā** redzams aizdevumu sadalījums starp valstīm.

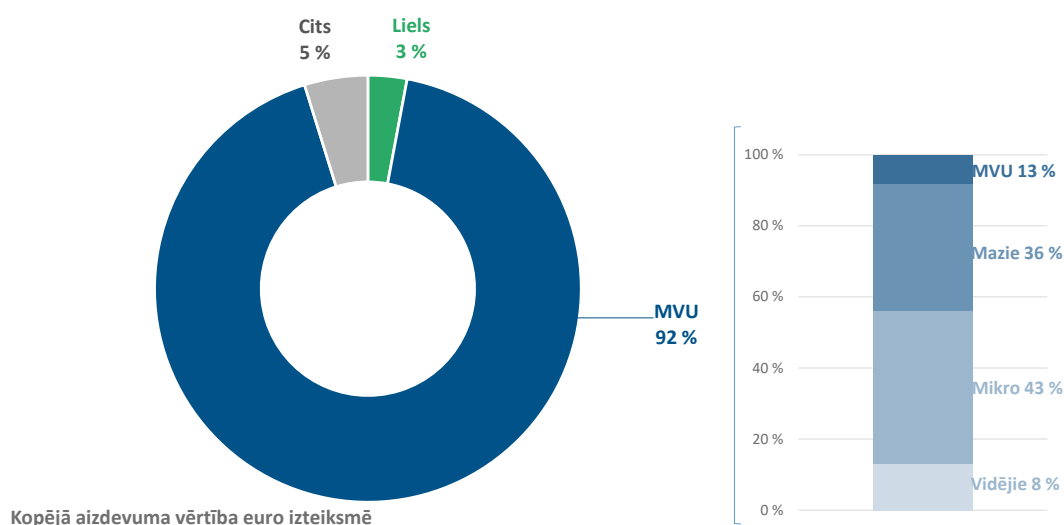
11. attēls. Aizdevumi energoefektivitātei uzņēmumos



Avots: ERP, pamatojoties uz vadošo iestāžu un Eiropas Investīciju bankas nosūtītajiem projektu sarakstiem.

62 Mēs konstatējam, ka lielākā daļa “tīro” ERAF/KF aizdevumu tika piešķirti MVU projektiem, t. i., vairāk nekā 92 % no kopējās aizdotās summas. Lielie uzņēmumi ņēma ļoti maz aizdevumu (1 % no visiem aizdevumu saņēmējiem), un šie aizdevumi ir neliela daļa no visiem piešķirtajiem aizdevumiem (3 %). Sīkāka informācija sniegta [12. attēlā](#). Tāpat arī MVU veido lielāko daļu no aizdevumu un dotāciju saņēmējiem (91 %).

12. attēls. MVU ir galvenie ERAF/KF aizdevumu saņēmēji



MVU = mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi kopā, nešķirojot pēc lieluma.

Avots: ERP, pamatojoties uz vadošo iestāžu un Eiropas Investīciju bankas nosūtītajiem projektu sarakstiem.

63 Tāpat projektu datubāzē ievērojām, ka līdz 2020. gada jūlijam, kas bija mūsu pēdējā informācijas pieprasījuma datums, vadošās iestādes sešās citās darbības programmās, kurās plānoja izmantot finanšu instrumentus, nebija noslēgušas līgumus. Šīs darbības programmas ir Bulgārijā, Vācijā, Spānijā, Horvātijā, Maltā un Slovākijā.

64 Visbeidzot, mēs analizējām publisko un privāto līdzekļu proporciju projektu izlasē un datubāzē. Konstatējām, ka abos gadījumos nedaudz vairāk nekā pusi no kopējām attaisnotajām izmaksām sedza ar privātiem līdzekļiem (52 %). Pārējie bija publiskie līdzekļi. ERAF un KF veidoja lielāko daļu no izraudzītajās darbībās izmantotajiem publiskajiem līdzekļiem (86 %).

Dalībvalstu procedūras bieži veicina efektivitāti

65 Mēs vērtējām, vai atlases procedūras veicina energoefektivitātes projektu efektivitāti un lietderību. Savā darbā veicām atlases procedūru pārskatīšanu un novērtēšanu, pamatojoties uz 163 energoefektivitātes projektu izlasi.

66 Mēs uzskatām, ka pareiza atlases procedūra ir šāda:

- a) attiecībā uz energoefektivitātes ieguldījumu projektiem pieprasīt iesniegt un apstiprināt enerģijas ietaupījumus gan pieteikumā, gan pēc projekta pabeigšanas;

- b) ļaut vadošajām iestādēm atlasīt efektīvus un lietderīgus ieguldījumu projektus;
- c) rezultātā atlasīt efektīvus projektus;
- d) kā kritērijus izmantot atbilstošus datus.

Lielākajā daļā gadījumu atlases procedūras paredz pieteikumos iekļaut paredzamos enerģijas ietaupījumus, ko parasti apstiprina energoauditi

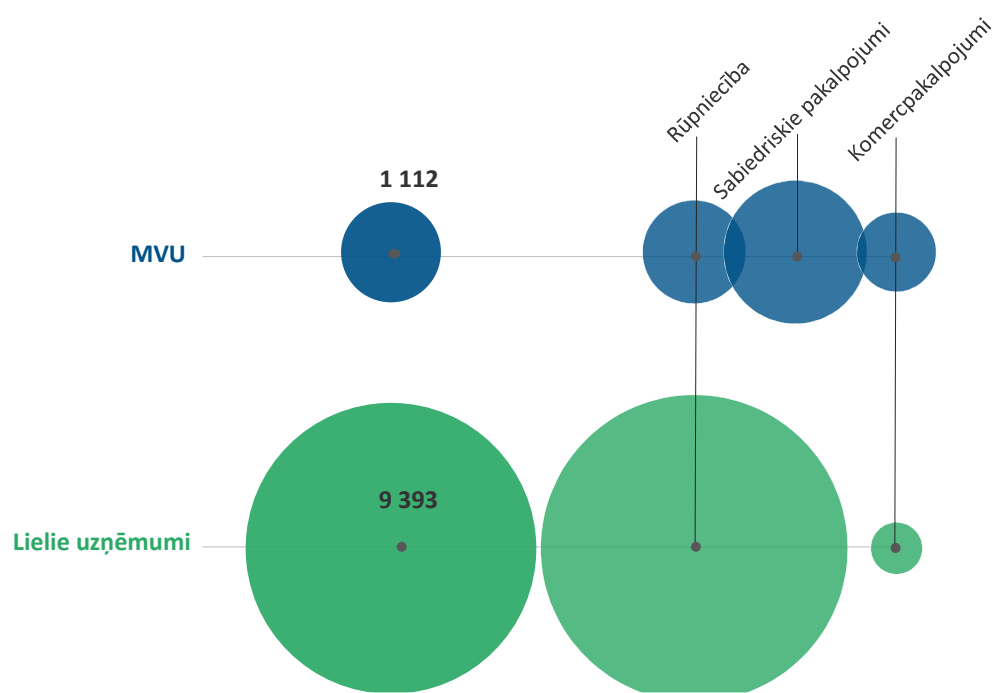
67 Mēs izvērtējam atlases procedūras, lai pārbaudītu, vai tajās bija prasīts pieteikumos iekļaut enerģijas ietaupījumu skaitliskas aplēses. Pēc tam mēs pārbaudījām, vai projektu pieteikumos bija norādīti gaidāmie ietaupījumi un vai neatkarīgie eksperti vai energoauditi tos bija apstiprinājuši.

Pieteikumos ir norādīti paredzamie ietaupījumi

68 Attiecībā uz visiem mūsu izlasē iekļautajiem energoefektivitātes projektiem atlases procedūras paredzēja, ka pieteikumos ir jāiekļauj vismaz paredzamais enerģijas ietaupījums un, lielākoties, aplēstais CO₂ ietaupījums.

69 13. attēls sniedz nelielu ieskatu izlasē iekļauto energoefektivitātes projektu vidējā paredzamā enerģijas ietaupījuma sadalījumā pa nozarēm, pamatojoties uz pieteikumos sniegtajām aplēsēm. Kā bija sagaidāms, tajā norādīts, ka lielie uzņēmumi vidēji panāk daudz lielākus kopējos enerģijas ietaupījumus nekā MVU rūpniecībā un ka rūpniecības uzņēmumi panāk lielākus ietaupījumus nekā tie, kas darbojas pakalpojumu jomā. Mēs iekļāvām publiskā sektora struktūras, kuras veic komercdarbību un ko iestādes klasificē kā uzņēmumus.

13. attēls. Aplēstie vidējie gada enerģijas ietaupījumi mūsu izlasē



Uzņēmuma un nozares veids	Vidējais plānotais enerģijas ietaupījums MWh/gadā
MVU	1 112
Rūpniecība	1 185
Energoefektivitāte	1 204
Integrēta energoefektivitāte un atjaunojamie energoresursi	992
Sabiedriskie pakalpojumi	2 280
Energoefektivitāte	2 280
Komercpakalpojumi	698
Energoefektivitāte	763
Integrēta energoefektivitāte un atjaunojamie energoresursi	561
Lielie uzņēmumi	9 393
Rūpniecība	10 464
Energoefektivitāte	10 464
Komercpakalpojumi	298
Energoefektivitāte	298

Avots: ERP, pamatojoties uz izlasē iekļauto energoefektivitātes projektu pieteikumiem un *ex ante* energoauditiem.

70 Lielākajai daļai projektu (88 %) pieteikumā bija jāiekļauj arī aplēstais CO₂ ietaupījums. Izņemot dažus gadījumus, iestādes nepieprasīja norādīt sertificētus emisiju samazinājumus. Pārējos 20 energoefektivitātes projektos CO₂ ietaupījumi netika aplēsti.

Paredzamos ietaupījumus parasti apstiprina neatkarīgi eksperti vai energoauditi, bet faktiskos rezultātus apstiprina retāk

71 Energoauditi sniedz skaidru un neatkarīgi pārbaudītu informāciju, ļaujot uzņēmumiem noteikt savu enerģijas taupīšanas potenciālu. Energoefektivitātes direktīvā ir noteikts, ka lielajiem uzņēmumiem ir jāveic energoaudits, bet dalībvalstu iestādēm ir jānodrošina MVU veikt energoaudit, piemēram, izveidojot atbalsta shēmas energoaudita un rentablu energoaudita ieteikumu īstenošanas izmaksu segšanai.

72 Mūsu izlasē lielākā daļa iestāžu pieprasīja atbalsta saņēmējiem apstiprināt no finansētajiem ieguldījumiem paredzamos enerģijas ietaupījumus. Rezultātā lielākajā daļā projektu (87 %) *ex ante* energoauditi vai neatkarīgu ekspertu ziņojumi apstiprināja paredzamos enerģijas ietaupījumus. Projektos nebija jāpierāda, ka ierosinātie ieguldījumi ir rentabli pasākumi, kas izriet no energoaudita.

73 Pēc projekta pabeigšanas 90 % atbalsta saņēmēju ziņoja par projekta rezultātiem: 66 % projektu sasniedza vai pārsniedza plānotos ietaupījumus, bet 24 % nerasniedza gaidīto. Mazāk nekā ceturtajā daļā (23 %) energoefektivitātes projektu iesniegto skaitļu pārbaudei tika veikts *ex post* neatkarīgs novērtējums.

Parasti vadošās iestādes nosaka minimālos snieguma standartus

74 Lai maksimāli palielinātu ierobežoto resursu ietekmi, publiskajiem izdevumiem būtu jāfinansē efektīvi un lietderīgi projekti un jāņem vērā izmaksu samazinājums.

75 Lemjot par ieguldījumiem energoefektivitātē, standartiem ir būtiska nozīme. Atlases procedūrām it īpaši būtu jāatbilst ES vai valstu un reģionālajiem energoefektivitātes standartiem un darbības programmas prioritātēm.

76 ES tiesību aktos ir noteikti ēku²⁴ un rūpniecības standarti²⁵, bet nav īpašu standartu uzņēmumiem visā ES. Tomēr Komisija veicina paraugprakses apmaiņu attiecībā uz ilgtspējīgiem enerģijas ieguldījumu projektiem. Kā piemēru var minēt Energoefektivitātes riska mazināšanas platformu (*DEEP*), kas ir atvērta avota iniciatīva, kuru Komisija uztur kopā ar finanšu iestādēm. Tā ietver no visā ES īstenotajiem energoefektivitātes projektiem gūtu augšupēju informāciju, piemēram, par atmaksāšanās termiņu un enerģijas patēriņa novēršanas vidējām izmaksām. Mēs šo datubāzi izmantojam kā etalonu savā projektu analīzē.

77 Dalībvalstīs visos analizētajos uzaicinājumos tika veicināta projektu atlase saskaņā ar attiecīgajās darbības programmās noteiktajiem mērķiem. Iestādes atlasīja 141 no visiem 163 izlasē iekļautajiem energoefektivitātes projektiem (87 %) saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kuros prasīts minimālais enerģijas ietaupījums, salīdzinot ar situāciju pirms tam vai salīdzinājumā ar valsts standartiem.

78 Mēs ievērojam, ka minimālā enerģijas ietaupījuma prasības saskaņā ar DP un to vērienīguma līmenis dažādās DP būtiski atšķiras. **2. izcēlumā** sniegti programmai specifisku standartu piemēri attiecībā uz minimālo enerģijas ietaupījumu.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti ([OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.](#)) un Komisijas leteikums (ES) 2016/1318 (2016. gada 29. jūlijs) par gandrīz nulles enerģijas ēku veicināšanas vadlīnijām un par paraugpraksi, kā nodrošināt, ka no 2020. gada visas jaunās ēkas ir gandrīz nulles enerģijas ēkas.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) ([OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.](#)) un Eiropas parlamenta un Padomes direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK ([OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.](#)).

2. izcēlums

Minimālo enerģijas taupīšanas prasību piemēri

Ienesīgie ieguldījumi/rūpniecība:

- Apstiprināta ietekme – vismaz 5 % enerģijas ietaupījums – pasākumam, uz kuru attiecas energoaudits (Bulgārija)
- Energoefektivitātes uzlabojumiem ir jāsamazina primārās enerģijas patēriņš par vismaz 10 % Siltumapgādes/dzesēšanas rekuperācijas sistēmām jābūt ar vismaz 70 % rekuperācijas koeficientu (Vācija)
- Sasniegt tādu enerģijas ietaupījuma daļu salīdzinājumā ar primārās enerģijas patēriņu, kas ir lielāka vai vienāda ar 10 % (Itālija)
- Projekta īstenošanas rezultātā uzlabot energoefektivitāti par vismaz 25 % (Polija)

Uzņēmumu ēkas:

- Energoefektivitātes pasākumi, kas pārsniedz tiesiskos standartus (Vācija un Francija)
- Vismaz 40 % ietaupījums apgaismojumam, 5 % ietaupījums rūpniecības, ražošanas un biomasas sistēmām un 20 % ietaupījums siltumapgādei un dzesēšanai (Spānija)
- Apjomīga renovācija nolūkā sasniegt energoefektivitātes sertifikātā noteikto minimālo B energoefektivitātes klasi vai ietaupījumu vairāk nekā 40 % apmērā no ēkas kopējā enerģijas patēriņa (Kipra)
- Plānotais siltumenerģijas patēriņš apkurei pēc energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanas nepārsniedz 110 kWh/m² gadā (Latvija)

Avots: uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus nosacījumi un atlases kontrolsaraksti no revidēto DP klāsta.

79 Vienpadsmit darbības programmās sešās dalībvalstīs iestādes atlases kritērijos noteica minimālo robežvērtību CO₂ ietaupījumiem. Konkrēti, šādi atlases kritēriji attiecās uz 25 no 163 energoefektivitātes projektiem (15 %).

80 Izvērtējot snieguma standartu izmantošanu, mēs ievērojām, ka 76 % energoefektivitātes projektu (124 no 163) tika atlasīti uzaicinājumos, nosakot efektivitātes kritērijus, kuros ņemtas vērā izmaksas un enerģijas ietaupījums (piemērus sk. **3. izcēlumā**).

3. izcēlums

Projektu atlasē izmantoto efektivitātes kritēriju piemēri

- Maksimālais piešķirtais līdzekļu apjoms par katru ietaupīto kWh/MWh/GJ gadā (Čehija, Vācija, Latvija, Austrija)
- Enerģijas un izmaksu attiecība, t. i., labāko projektu atlase (Bulgārija, Spānija)
- Minimālais ietaupītās enerģijas daudzums gadā uz vienu miljonu ieguldīto euro (Spānija)
- Izmaksu un ieguvumu attiecība, t. i., labāko projektu atlase (Itālija)

Ieguldījumi energoefektivitātē var būt efektīvi bez valsts atbalsta

81 Lai analizētu projekta kopējo efektivitāti, mēs salīdzinājām vienas enerģijas vienības ietaupījuma izmaksas mūsu projektiem ar attiecīgajiem kritērijiem. Mēs konstatējām, ka mūsu projektiem svarīgs kritērijs ir informācija par enerģijas taupīšanas vidējām izmaksām *DEEP* datubāzē un maksu par elektrību, kas ir enerģijas avots, ko pārsvarā izmanto izlasē iekļautie atbalsta saņēmēji.

82 2020. gadā lietotājiem, kas nav mājsaimniecību lietotāji, ES–27 elektroenerģijas izmaksu vidējā vērtība bija 104 EUR/MWh²⁶. Šīs izmaksas neietver atgūstamos nodokļus un PVN.

83 Lai veiktu salīdzinājumu, katram projektam mēs vispirms aprēķinājām enerģijas ietaupījumu, kas panākts ar katru ieguldīto euro. Tā ir kopējā enerģijas ietaupījuma, kas sasniegts ieguldījuma termiņā, attiecība pret kopējām attiecināmajām projekta izmaksām.

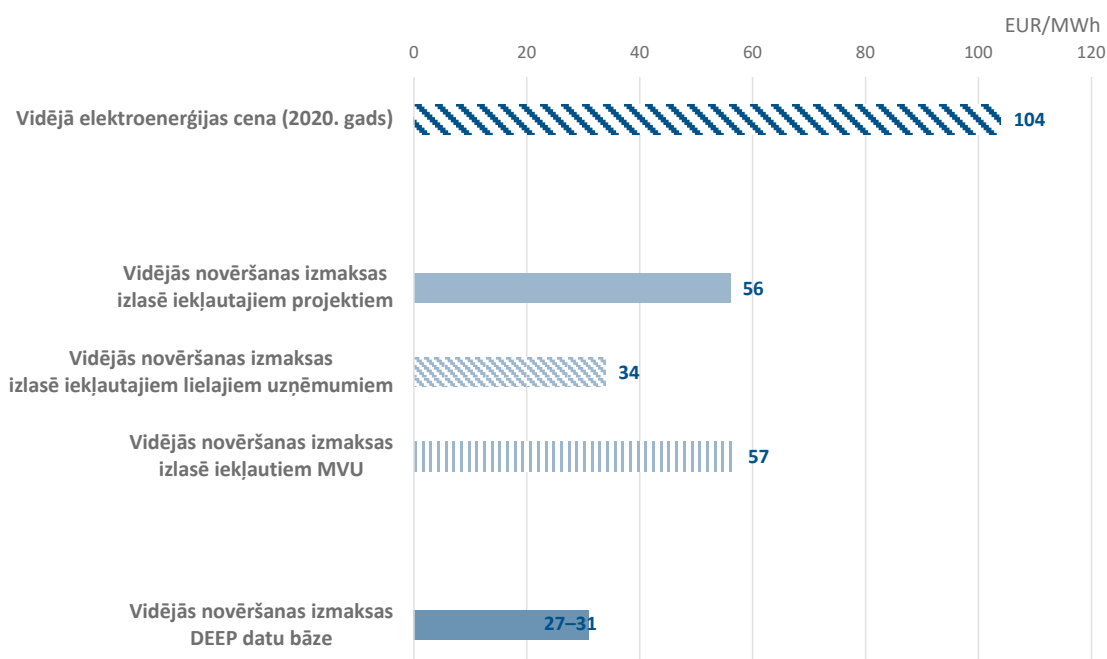
84 Pēc tam ieguvām apgriezto vērtību, t. i., izmaksas vienas MWh enerģijas ietaupījuma sasniegšanai (zināmas kā “novēršanas izmaksas”), ņemot vērā uzkrāto ietaupījumu visā projekta laikā. Aprēķins ir līdzīgs *DEEP* datubāzes projektiem izmantotajam aprēķinam.

²⁶ Saskaņā ar *Eurostat 2020. gada datiem*.

85 Pamatojoties uz šiem datiem, mēs konstatējam, ka visos projektos vidējās novēršanas izmaksas ir 56 EUR. Attiecībā uz MVU vidējās novēršanas izmaksas bija 57 EUR, savukārt attiecībā uz lieliem uzņēmumiem – 34 EUR.

86 **14. attēlā** redzams, ka vienas MWh enerģijas ietaupījuma sasniegšanas vidējās izmaksas (56 EUR) bija puse no elektroenerģijas vidējām izmaksām (104 EUR). Padziļināta analīze parādīja, ka arī darbības programmu līmenī vairumā darbības programmu (28 no 30, kurās īstenoja energoefektivitātes projektus) arī novēršanas izmaksu vidējā vērtība bija zemāka par elektroenerģijas cenu.

14. attēls. Izlasē iekļauto projektu vidējo novēršanas izmaksu salīdzinājums ar elektroenerģijas cenu un ar ES kritērijiem pēc uzņēmuma veida

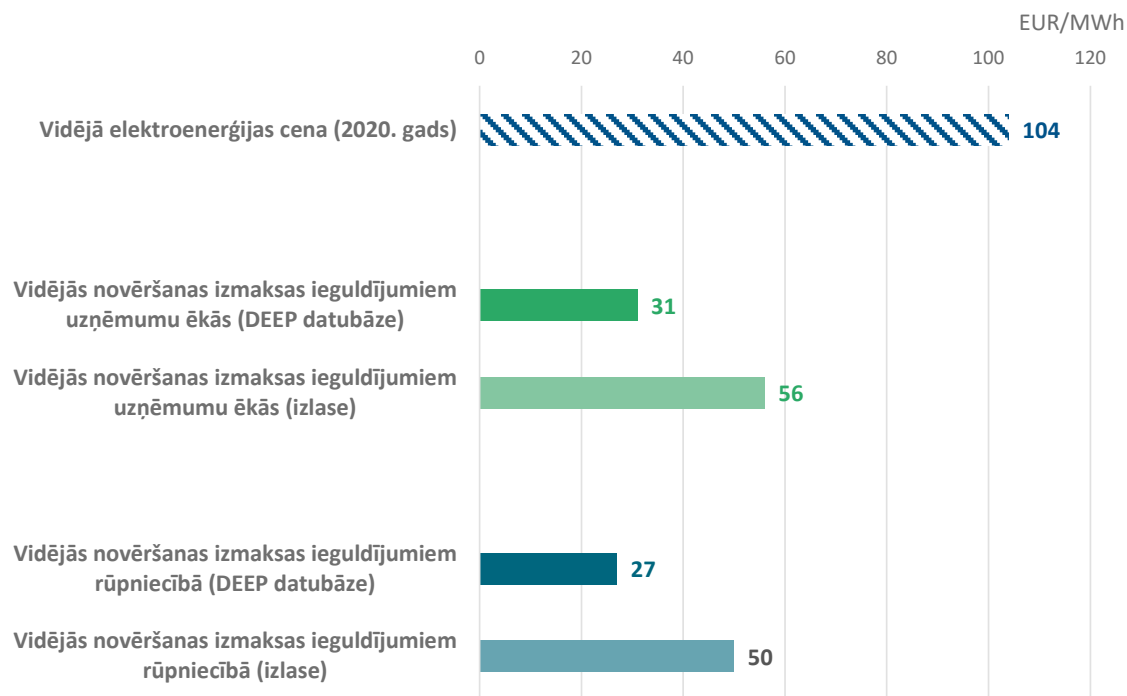


Avots: ERP, pamatojoties uz Eurostat datiem, izlasē iekļauto projektu datiem un DEEP vērtībām.

87 Šis rezultāts liecina, ka kopumā projekti bija efektīvi. It īpaši rentablāk bija ieguldīt enerģijas taupīšanā, nevis maksāt par elektroenerģiju, pat tad, ja netiktu piešķirtas ES dotācijas.

88 Tomēr projekti, kurus pārbaudījām, vidēji bija mazāk efektīvi nekā DEEP projekti (sk. **14.** un **15. attēlu**). Proti, izlasē iekļauto projektu vidējās novēršanas izmaksas bija augstākas par vidējo DEEP vērtību (gan lieliem uzņēmumiem, gan MVU vai gan rūpniecībai, gan ēkām).

15. attēls. Izlasē iekļauto projektu vidējo novēršanas izmaksu salīdzinājums ar elektroenerģijas cenu un ar ES kritērijiem pa nozarēm



Avots: ERP, pamatojoties uz Eurostat datiem, izlasē iekļauto projektu datiem un DEEP vērtībām.

Finanšu rādītāji – spēcīgs snieguma novērtēšanas rīks, ko vadošās iestādes neņem vērā

89 Lielākā daļa atbalsta saņēmēju, kuri atbildēja uz mūsu aptaujas jautājumiem, savu projektu novērtēšanai izmantoja finansiālā snieguma kritērijus:

- a) atmaksāšanās laiks: (73 % atbalsta saņēmēju);
- b) iekšējās atdeves koeficients (45 % atbalsta saņēmēju);
- c) neto pašreizējā vērtība (38 % atbalsta saņēmēju);
- d) rādītāji, pēc kuriem novērtē ieguvumus, ko dod mazāka uzturēšana, lielāka produktivitāte, mazāk citu papildu pakalpojumu, vides sertifikācija utt. (40 % atbalsta saņēmēju).

90 Dažas vadošās iestādes izmantoja finanšu rādītājus, novērtējot projekta priekšrocības. Savā analizē galveno uzmanību pievērsām atmaksāšanās laika izmantošanai, kas ir atbalsta saņēmēju visbiežāk izmantotais finanšu rādītājs.

91 Pretstatā atbalsta saņēmējiem iestādes atmaksāšanās laiku izmantoja projektu novērtēšanai tikai divās no 30 darbības programmām, kurās īstenoja energoefektivitātes projektus. Proti, finansējumu saņemt tikai tie projekti, kur atmaksāšanās laiks pārsniedz noteiktu termiņu (piemēram, 2 gadus). Iestādes nav noteikušas atmaksāšanās laika augšējo robežu, lai noteiktu projektu īstenojamību.

92 Mēs izvērtējam, kāda ietekme uz projekta efektivitāti būtu atmaksāšanās laika izmantošanai atlases procesā. Izmantojot atbalsta saņēmēju sniegtos datus, mēs vispirms aprēķinām ieguldījumu atmaksāšanās laiku. Mēs izmantojam kopējās attiecināmās izmaksas, kas dalītas ar ikgadējiem izmaksu ietaupījumiem, kuri iegūti no pieteikumos sniegtajiem enerģijas ietaupījumiem, ja tādi ir pieejami. Ja nē, mēs šos izmaksu ietaupījumus aprēķinām, pamatojoties uz enerģijas cenu un ietaupīto enerģijas daudzumu gadā. Mēs neņemam vērā papildu ieguvumus un izmaksu ietaupījumus, ko radīja šie ieguvumi, jo līdzekļu galvenais mērķis bija uzlabot energoefektivitāti.

93 Mēs varējām aprēķināt atmaksāšanās laiku kopumā 150 no izlasē iekļautajiem 163 energoefektivitātes projektiem. No minētajiem 150 projektiem, kuriem bija aplēsts atmaksāšanās laiks, 132 projekti sniedza informāciju arī par ieguldījuma ilgumu.

94 Attiecībā uz katru no šiem projektiem mēs salīdzinām aplēsto atmaksāšanās laiku un ieguldījuma ilgumu. Mēs ievērojam, ka 6 % gadījumu atmaksāšanās laiks bija tikai neliels virs minētā ilguma (starpība mazāka par 10 %), savukārt trešajai daļai (29 %) atmaksāšanās laiks bija krietni ilgāks par ieguldījuma ilgumu.

95 Tā kā pēdējie minētie projekti, visticamāk, nebija finansiāli dzīvotspējīgi, mēs padziļināti analizējam to efektivitāti. Proti, ņemot vērā aplēsto atmaksāšanās laiku un ieguldījuma ilgumu, mēs izpētījām, kā tie ietekmēja vidējās enerģijas patēriņa novēršanas izmaksas.

96 Vienas enerģijas vienības (MWh) ietaupīšanas vidējās izmaksas aprēķinām divos posmos:

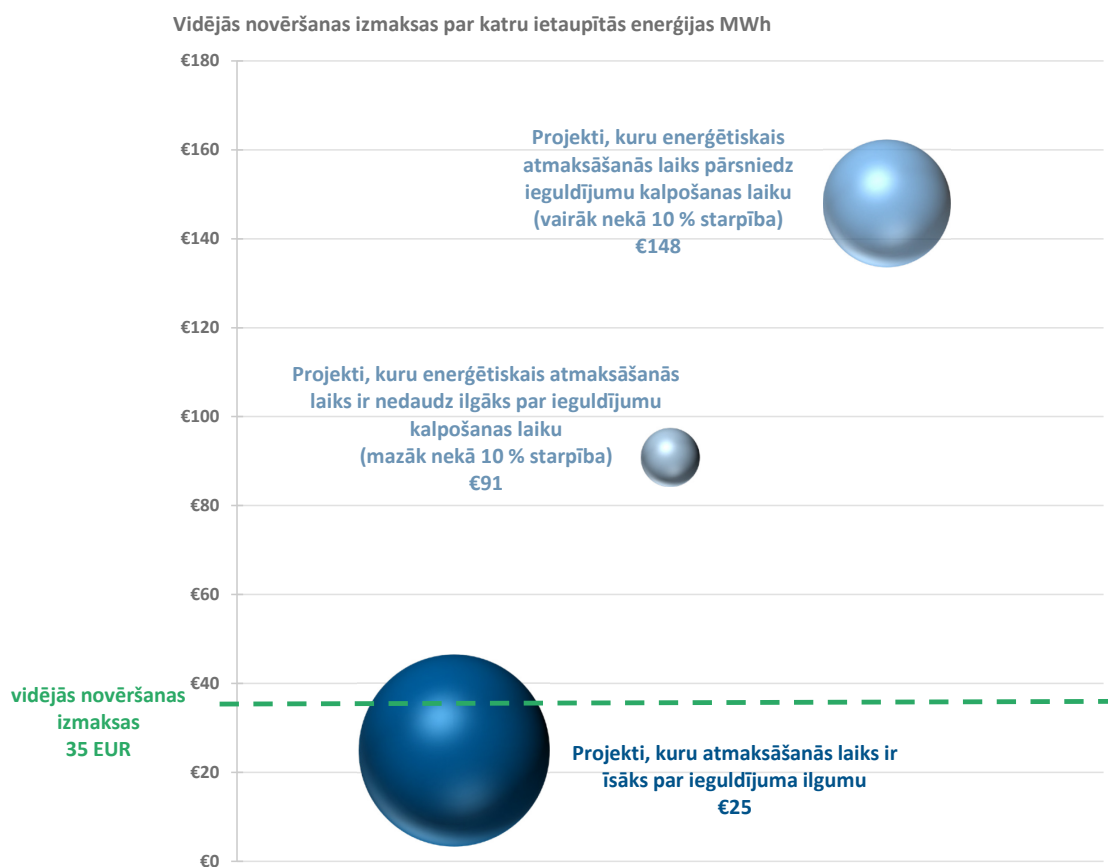
- a) sākot ar katru ieguldīto euro, tāpat kā veidojot izlasi pēc naudas vienības principa, mēs vispirms aprēķinām vidējo ietaupīto enerģiju uz ieguldīto euro uz konkrēto (apakš)grupu (MWh/EUR);
- b) pēc tam mēs aprēķinām vidējās vienas enerģijas vienības ietaupīšanas (jeb “novēršanas”) izmaksas tai pašai (apakš)grupai, nosakot iepriekš minētā apgrieztu vērtību (EUR/MWh).

97 Mēs analizējām 132 projektus, par kuriem mums bija visi nepieciešamie dati par novēršanas izmaksām, atmaksāšanās laiku un ieguldījuma ilgumu. Mēs identificējām trīs projektu kategorijas (apakšgrupas), kuru aplēstais atmaksāšanās laiks bija:

- a) īsāks par ieguldījuma kalpošanas laiku (86 projekti);
- b) nedaudz ilgāks par ieguldījuma kalpošanas laiku, t. i., līdz 10 % starpība (8 projekti);
- c) ilgāks par ieguldījuma kalpošanas laiku, t. i., vairāk nekā 10 % starpība (38 projekti).

98 Mēs ievērojām, ka vidējās enerģijas patēriņa novēršanas izmaksas būtiski pieauga, ja atmaksāšanās laiks bija ilgāks par ieguldījuma kalpošanas laiku (sk. [16. attēlu](#)). Tas liek apšaubīt ES fondu finansējuma izmantošanu šādiem projektiem.

16. attēls. Novēršanas izmaksu novirze no atmaksāšanās laika

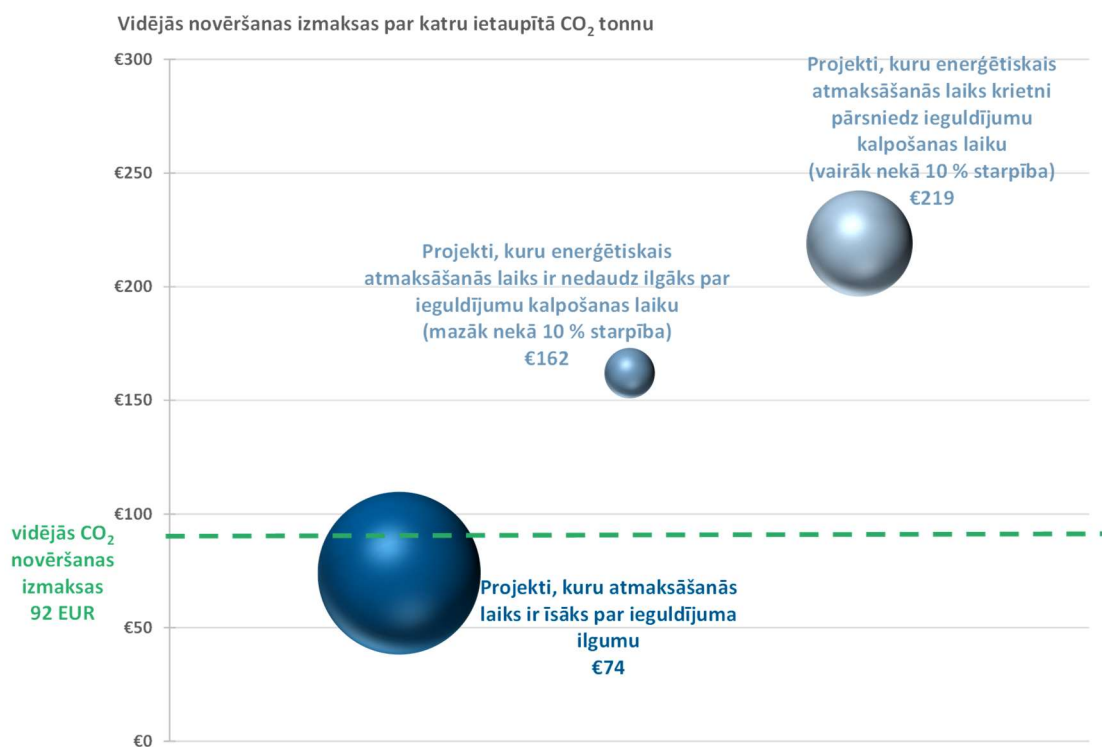


Avots: ERP, pamatojoties uz datiem no projektu pieteikumiem un atbalsta saņēmēju atbildēm.

99 Projektiem ar ļoti īsu atmaksāšanās laiku, t. i., mazāk nekā 5 gadiem, izmaksas bija ievērojami zemākas par vidējo rādītāju (26 EUR). Tas liek apšaubīt ES dotāciju nepieciešamību to izstrādei.

100 Tāpat mēs analizējām, kā attiecība starp atmaksāšanās laiku un ieguldījuma ilgumu ietekmēja vidējās CO₂ novēršanas izmaksas 129 projektiem, par kuriem mums bija visi šie dati, pamatojoties uz tām pašām apakšgrupām kā attiecībā uz enerģijas patēriņa novēršanas izmaksām (attiecīgi 85, 8 un 36 projekti). Mēs novērojam to pašu tendenci, kas atspoguļota **17. attēlā**.

17. attēls. Attiecība starp atmaksāšanās laiku, ieguldījuma ilgumu un CO₂ novēršanas izmaksām



Avots: ERP, pamatojoties uz datiem no projektu pieteikumiem un atbalsta saņēmēju atbildēm.

101 Visbeidzot, mēs analizējām iestāžu noteikto efektivitātes kritēriju iespējamo ietekmi uz enerģijas izmaksu un CO₂ ietaupījumu ierobežošanu salīdzinājumā ar ieguldījuma kalpošanas laiku. Īpaši centāties noskaidrot, vai šie kritēriji veicina projekta efektivitāti.

102 No 124 projektiem, uz kuriem attiecās energoefektivitātes kritēriji, t. i., rādītāji, pēc kuriem noteica izmaksu un enerģijas ietaupījumu attiecību, 107 projektos tika sniegti pietiekami dati, lai mēs varētu aprēķināt novēršanas izmaksas. Attiecībā uz 39 projektiem, kuriem nebija šādu kritēriju, 35 projektos bija pietiekami daudz datu, lai mēs varētu aprēķināt novēršanas izmaksas.

103 Attiecībā uz 142 projektiem, par kuriem mums bija visi nepieciešamie dati, mēs ievērojām, ka efektivitātes kritēriju izmantošana atlases laikā ievērojami nesamazināja vidējās novēršanas izmaksas. Proti, 107 projektiem, kam piemēroja šādus kritērijus, enerģijas patēriņa novēršanas izmaksas vidēji bija 34 EUR, bet 35 projektiem, uz kuriem neattiecās robežvērtības, novēršanas izmaksas bija vidēji 37 EUR.

104 Tāpat mēs analizējām saikni starp CO₂ novēršanas izmaksām un CO₂ izmaksu efektivitātes kritēriju noteikšanu. Šādi kritēriji attiecās uz 25 no 163 projektiem. Izmantojot to pašu iepriekš minēto metodiku, mēs ievērojām, ka CO₂ izmaksu efektivitātes kritēriju noteikšana nesamazināja CO₂ novēršanas vidējās izmaksas.

105 Mēs secinām, ka efektivitātes kritēriju izmantošana, kas ierobežo enerģijas izmaksas un CO₂ ietaupījumus, maz ietekmēja enerģijas patēriņa vai CO₂ novēršanas vidējās izmaksas. Turpretī, izmantojot atmaksāšanās laiku kā projektu atlases papildu kritēriju, tiktu veicināta ES līdzekļu novirzīšana īstenojamiem projektiem un palielināta to efektivitāte (samazinot enerģijas ietaupījumu izmaksas. ERP īpašajā ziņojumā Nr. 11/2020 ir ieteikts ēku energoefektivitātei izmantot kritēriju kopumu.

106 Izmantojot šos snieguma kritērijus, iestādēm būtu vieglāk pieņemt lēmumu par piemērotu finansēšanas instrumentu vai publiskā finansējuma nepieciešamību. Projektiem ar ļoti īsu atmaksāšanās laiku un zemām novēršanas izmaksām visrentablāk būtu izmantot aizdevumus; šie projekti, visticamāk, tiktu īstenoti pat bez ES dotācijas. Turpretī mēs uzskatām, ka ES atbalsts nebija piemērots mazāk efektīviem projektiem (sk. 94. punktu).

Pašreizējā snieguma satvarā netiek novērtēts ES finansējuma kopējais ieguldījums

107 Komisijai būtu jāuzrauga darbības programmu rezultāti, pamatojoties uz devumu, ko tā sagaidīja no ERAF un KF, lai risinātu uzņēmumu vajadzības enerģijas taupīšanas jomā un vispārējā nozīmē sasniegtu energoefektivitātes mērķus.

Vienotais snieguma satvars nenodrošināja konsolidētu informāciju par tiešajiem rezultātiem un koprezultātiem

108 Ar 2014.–2020. gada ERAF un KF regulām tika izveidots vienots snieguma satvars, lai uzraudzītu rezultātus, kas gūti no ES finansējuma. Attiecībā uz dažām kopējām ES ieguldījumu prioritātēm, t. i., ēku energoefektivitātes vai atjaunojamo energoresursu projektiem, ar regulām tika izveidots vienotu rādītāju kopums, kas ļauj uzraudzīt tiešos rezultātus un koprezultātus (sk. [4. izcēlumu](#)).

4. izcēlums

Kopīgie energoefektivitātes rādītāji

Atjaunojamie energoresursi:

- atjaunojamās enerģijas ražošanas papildjauda (MW)

Energoefektivitāte:

- mājtsaimniecību ar paaugstinātu energopatēriņa klasi skaits
- primāro energoresursu ikgadējā patēriņa samazinājums sabiedriskajās ēkās (kWh/gadā)

109 Attiecībā uz energoefektivitāti uzņēmumos regulā nebija noteikti konkrēti kopīgi rādītāji. Komisija uzskatīja, ka ir grūti aprēķināt energoefektivitātes pasākumu ietekmi uz enerģijas ietaupījumiem, pamatojoties uz augšupēju aprēķinu, un pasākumu saskaitīšana var būt tikai tuvināšana²⁷.

110 Pēc darbības programmu apstiprināšanas Komisija lēsa, ka kohēzijas politikas fondi palīdzēs samazināt ikgadējās siltumnīcefekta gāzu emisijas par aptuveni 30 miljoniem tonnu CO₂ un finansēs energoefektivitāti un citas mazoglekļa iniciatīvas aptuveni 57 000 uzņēmumu ES–28 valstīs²⁸. Šī informācija neļauj noteikt energoefektivitātes projektu ekskluzīvos ieguvumus.

²⁷ Komisijas dienestu darba dokuments “Ietekmes novērtējums, kas pievienots dokumentam “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti”, SWD(2016) 405 final, 30.11.2016.

²⁸ “*Contribution of the European Structural and Investment Funds to the 10 Commission priorities: Energy Union and Climate*”, Eiropas Komisija, 2015.

111 Tā kā nebija kopīgu ES rādītāju attiecībā uz energoefektivitāti uzņēmumos, vadošās iestādes ierosināja konkrētai programmai specifiskus koprezultāta un tiešo rezultātu rādītājus. Lielākā daļa rādītāju mēra enerģijas ietaupījumu vai energointensitātes samazinājumu. Dažas iestādes izmantoja kopīgo snieguma rādītāju, ar ko mēra CO₂ emisiju samazinājumu, lai kvantitatīvi izteiktu energoefektivitātes uzlabojumu tiešos rezultātus.

112 Darbības programmu līmenī katrai programmai specifiskie rādītāji pēc definīcijas atšķiras (sk. [5. izcēlumu](#)). Dažreiz atšķirības vērojamas pat starp vienas dalībvalsts darbības programmām (piemēram, Vācijā un Itālijā). Turklāt daži no tiem ir konteksta rādītāji, kas atspoguļo datus par visu ekonomiku, nevis ar projektiem saistīti tiešo rezultātu vai koprezultāta rādītāji.

5. izcēlums

Energoefektivitātes rādītāji dažādās programmās atšķiras

Koprezultātu rādītāju piemēri:

- ekonomikas energointensitāte, toe līdz 1000 EUR no IKP (Bulgārija)
- preču produktivitāte pašreizējās cenās (IKP/izejvielu patēriņš), 1000 EUR par tonnu (Vācija)
- galīgā energointensitāte, ktoe/milj. EUR (Spānija)
- elektroenerģijas patēriņš rūpniecības uzņēmumos, GWh (Itālija)
- primārās enerģijas ietaupījums uzņēmējdarbības nozarē (pakalpojumu un rūpniecības nozare – ārpus ETS), toe (Kipra)
- energointensitāte apstrādes rūpniecībā (2010. gada salīdzināmās cenās), naftas ekv. kg uz 1000 EUR (Latvija)
- primārās enerģijas patēriņš, PJ (Ungārija)
- enerģijas galapatēriņš uz pievienotās vērtības vienību maziem un vidējiem rūpniecības uzņēmumiem, MWh/miljons SEK (Zviedrija)

Tiešo rezultātu rādītāju piemēri:

- veikto energoauditu skaits (Bulgārija)
- aplēstais ikgadējais enerģijas patēriņa samazinājums, GJ (Dānija)

- primārās enerģijas patēriņa samazinājums subsidētajos uzņēmumos, kWh/gadā (Vācija)
- publisko infrastruktūru un uzņēmumu enerģijas galapatēriņa samazinājums, ktoe/gadā (Spānija)
- gada primārās enerģijas patēriņa samazinājums ražošanas darbībās, toe (Itālija)
- enerģijas ietaupījums atbalstītajiem uzņēmējiem, Mwh/gadā (Latvija)
- primārās enerģijas patēriņa samazinājums, ko panāk, uzlabojot energoefektivitāti ar neatmaksājamu atbalstu, PJ/gadā (Ungārija)
- samazināts enerģijas patēriņš projektā iesaistītajos uzņēmumos un organizācijās, MWh (Zviedrija)

113 Atbilstoši programmai specifiskajiem tiešo rezultātu rādītājiem dažu projektu pieteikumos bija iekļautas aplēses par primārās enerģijas ietaupījumu, citos projektos – par galīgajiem ietaupījumiem, un vēl dažos projektos nebija precizēts, kāda veida aplēses tika sniegtas.

114 Pašreizējā redakcijā nav iespējams ES līmenī apkopot tiešos rezultātus un koprezultātus vai iegūt informāciju par projektu ieguldījumu enerģijas taupīšanas pienākumos, jo dalībvalstis nevāc viena veida neapkopotus datus.

115 Attiecībā uz 2021.–2027. gada plānošanas periodu ERAF un KF regulā²⁹ ir noteikti kopīgi energoefektivitātes snieguma rādītāji. Sākotnējais priekšlikums ietvēra vairākus šādus rādītājus, kā redzams [6. izcēlumā](#), bet koplēmuma procedūras laikā tie mainījās, tāpēc galīgajā tekstā ir saglabāts viens rādītājs, kurā īpaši minēti uzņēmumi.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp.).

6. izcēlums

Kopīgie energoefektivitātes rādītāji (2021.–2027. gads)

Komisijas sākotnēji ierosinātie rādītāji ³⁰	Pārskatītie (galīgie) rādītāji ³¹
a) RKR 26 – Gada enerģijas galapatēriņš (tai skaitā: dzīvojamajās, privātajās nedzīvojamajās un publiskajās nedzīvojamajās ēkās);	a) RKR 26 – Gada <u>primārās</u> enerģijas patēriņš (tai skaitā: mājoqli, sabiedriskās ēkas, uzņēmumi , citi);
b) RKR 28 – Ēkas ar uzlabotu energoefektivitātes klasi (tai skaitā: dzīvojamās, privātās nedzīvojamās un publiskās nedzīvojamās ēkas);	b) PKI 06 – Investīcijas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos;
c) RKR 30 – Uzņēmumi ar uzlabotu energoefektivitāti;	c) PKR 05 – Gada <u>primārās</u> enerģijas patēriņa ietaupījums.
d) PKI 06 – Investīcijas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos;	
e) PKR 05 – Ieguvēji no uzlabotas energoefektivitātes klases.	

PKI: kohēzijas tiešo rezultātu pamatrādītāji.

PKR: kohēzijas koprezultātu pamatrādītāji.

RKR: reģionālās politikas kopīgais rezultātu rādītājs.

116 Pārskatītajos rādītājos mēs konstatējam šādas nepilnības:

- kopīgie rādītāji nav saskaņoti ar rādītājiem, kas paziņoti saskaņā ar Regulu par Enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību, kurā noteikts, ka dalībvalstīm ir jāziņo par primārās un galīgās enerģijas ietaupījumiem vai par primārās enerģijas patēriņu un enerģijas galapatēriņu (2020. gads salīdzinājumā ar 2030. gadu);

³⁰ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu, [COM\(2018\) 372 final](#), 2018. gada 29. maijs.

³¹ Regula (ES) 2021/1058.

- b) izmantojot rādītāju, kas mēra primārās enerģijas patēriņu (kopējās nepieciešamās enerģijas samazinājumu), atjaunojamos energoresursus var iekļaut energoefektivitātes izdevumu un rezultātu uzraudzībā. Lai gan atjaunojamie energoresursi samazina no tīkla nepieciešamās enerģijas daudzumu, projektos to darbībai tiek izmantots tāds pats enerģijas daudzums (enerģijas galapatēriņš).

Saskaņā ar aplēsēm ES finansētie energoefektivitātes projekti dos pieticīgu ieguldījumu ES mērķu sasniegšanā

117 Lai novērtētu projekta ieguldījumu energoefektivitātē, mēs aprēķinājām ieguldīto līdzekļu paredzamo ietekmi, t. i., iegūto enerģijas ietaupījumu apjomu (MWh). Savu novērtējumu balstījām uz 142 projektiem, par kuriem mums bija nepieciešamie dati.

118 Vispirms mēs uz katru projektu sadalījām kopējos aplēstos enerģijas ietaupījumus, ko radīs ES finansētie ieguldījumi. Mūsu aprēķini liecina, ka, ja *ex ante* aplēses būtu precīzas, energoefektivitātes projektos ieguldītie 1000 EUR ieguldījuma periodā ļautu ietaupīt vidēji 28 MWh enerģijas.

119 Pēc tam mēs ekstrapolējām šo aplēsi uz visiem energoefektivitātes projektiem mūsu datubāzē, jo tajā bija vērojamas līdzīgas iezīmes kā izlasē. Kopējā attiecināmā summa, kas ieguldīta mūsu datubāzes energoefektivitātes projektos, bija 3,5 miljardi EUR. Mūsu ekstrapolācija liecina, ka, ja *ex ante* aplēses būtu precīzas, ERAF un KF finansētie energoefektivitātes projekti (ņemot vērā situāciju 2020. gada oktobrī) ļautu ietaupīt aptuveni 100 miljonus MWh visā projekta darbības laikā (8,7 miljoni tonnu naftas ekvivalenta (Mtoe)).

120 To vidējais ieguldījuma ilgums ir 18 gadi, ietaupījumu apjoms gadā ir aptuveni 0,48 Mtoe. Tā kā pašreizējie centieni sasniegt 2030. gada energoefektivitātes mērķus ir vērsti uz ietaupījumu 137 Mtoe apmērā, projekta ietaupījumi veido aptuveni 0,3 % no šiem centieniem.

Secinājumi un ieteikumi

121 Energoefektivitātes uzlabošana ir ES klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu un Eiropas zaļā kursa galvenais elements. Joprojām ir vajadzīgi ievērojami centieni, lai sasniegtu uzlabotos ES mērķus energoefektivitātes jomā, un uzņēmumiem ir svarīga nozīme šo centienu īstenošanā. Komisija un dalībvalstis ir kopīgi atbildīgas par politikas pasākumu izstrādi un ieviešanu energoefektivitātes jomā (**01.–15.** punkts).

122 Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ERAF un KF piešķīra 2,5 miljardus EUR izraudzītajām darbībām, kas veicina energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus uzņēmumos (**14.** un **15.** punkts). Dalībvalstis un Komisija kopīgi pārvalda šos līdzekļus (**16.–20.** punkts).

123 Mēs pārbaudījām, vai ES kohēzijas politikas fondu līdzekļi uzņēmumu energoefektivitātes veicināšanai ir izlietoti saprātīgi. Kopumā mēs konstatējām, ka plānotie tēriņi nebija labi integrēti ES energoefektivitātes stratēģijā, un atsevišķos projektos bija vērojamas efektivitātes problēmas. Dalībvalstis izveido projektu efektivitātes kritērijus, tomēr ar tiem vien nevar uzlabot projektu efektivitāti. Lai gan pašreizējā uzraudzības sistēma neietver gaidāmos rezultātus, tie liecina, ka projektu ieguldījums energoefektivitātes mērķu sasniegšanā būs ierobežots.

124 Mēs apsvērām, vai Komisija un dalībvalstis ir novērtējušas ES līdzekļu atbilstošu izlietojumu energoefektivitātes mērķu sasniegšanas atbalstam. Mēs konstatējām, ka, lai gan ERAF un KF piedāvā iespēju līdzfinansēt energoefektivitāti uzņēmumos, Komisija nav pamatojusi, kā ERAF un KF varētu palīdzēt risināt specifiskās finansējuma vajadzības energoefektivitātei uzņēmumos kopējo un publisko ieguldījumu izteiksmē (**34.–39.** punkts).

125 Darbības programmās ir noteiktas skaidras prioritātes un mērķi attiecībā uz energoefektivitāti uzņēmumos, lai gan lielākajā daļā nav norādīts to plānotais devums VERP īstenošanā (**40.–45.** punkts).

1. ieteikums. Novērtēt kohēzijas politikas fondu iespējamo un faktisko devumu energoefektivitātes veicināšanā

Komisijai jāuzlabo līdzekļu izmantošana, mērķtiecīgi novērtējot:

- a) plānošanas posmā uzņēmumu energoefektivitātē ieguldīto ES līdzekļu iespējamo devumu, ņemot vērā publiskā finansējuma vajadzības, kā norādīts nacionālajos enerģētikas un klimata plānos;

Termiņš: 2022. gads.

- b) 2014.–2020. gada plānošanas perioda izvērtēšanā – energoefektivitātes projektu īpašo ietekmi uz uzņēmumiem.

Termiņš: 2024. gads.

126 Nelielā skaitā darbības programmu bija plānots ievērojamu summu un kopējā ERAF un KF ieguldījuma daļu izmantot energoefektivitātes uzlabošanai uzņēmumos valsts vai reģionālā līmenī. Šajās programmās bija arī lielāks izvēlēto līdzekļu īpatsvars salīdzinājumā ar pārējām programmām (46.–51. punkts).

127 Mēs konstatējam, ka dalībvalstu iestādes galvenokārt izmantoja dotācijas. Iestādes nepamatoja savu finansiālā atbalsta izvēli darbības programmās. Nav iespējams noteikt, cik lielā mērā projekti tiktu īstenoti bez ES atbalsta, bet informācija, ko guvām no atbalsta saņēmēju sniegtajām atbildēm, liecina, ka tā, iespējams, tiktu īstenots neliels vairākums projektu. Publiskās dotācijas nodrošināja aptuveni pusi no kopējiem projekta ieguldījumiem, un ES komponents (ERAF un KF) nodrošināja lielāko publiskā atbalsta daļu (52.–64. punkts).

128 Tāpat mēs novērtējam, vai dalībvalstis īstenoja procedūras, kas ļāva atlasīt efektīvus projektus. Mēs konstatējam, ka kopumā atlasē process sekmēja efektīvu projektu izvēli, lai gan programmas vispārējo sniegumu ietekmēja nepilnības.

129 Mēs konstatējam, ka lielākā daļa dalībvalstu pieprasīja uzņēmumiem iesniegt apstiprinātas enerģijas ietaupījumu aplēses un dažos gadījumos pat piedāvāja šiem uzņēmumiem finansiālu atbalstu *ex ante* energoauditu veikšanai. Projektu rezultātu *ex post* apstiprināšana notika retāk (67.–73. punkts).

130 Lielākā daļa vadošo iestāžu parasti pieprasīja, lai projektos tiktu ievēroti minimālie enerģijas ietaupījumu un snieguma standarti, pat ja uzņēmumiem nepiemēro ES efektivitātes standartus. Šo prasību vēriens bija atšķirīgs, bet lielākā daļa veicināja būtiskus ietaupījumus. Tāpat mēs konstatējām, ka dažu dalībvalstu iestādes bija noteikušas efektivitātes kritērijus ieguldījumiem (74.–80. punkts).

131 Kopumā projekti šķita efektīvi: enerģijas ietaupījumu sasniegšanas vidējās izmaksas bija zemākas nekā elektroenerģijas vidējā cena dalībvalstīs, lai gan zemāka par DEEP kritēriju (81.–88. punkts).

132 Projektu atlasē reti izmantoja finansiālos rādītājus, neraugoties uz to, ka lielākā daļa atbalsta saņēmēju tos bija izmantojuši. Mēs ievērojām, ka trešdaļai projektu atmaksāšanās laiks bija ilgāks par ieguldījuma ilgumu, kas nozīmē, ka tie nebija efektīvi (89.–94. punkts).

133 Analizējot, cik lielā mērā atmaksāšanās laiks ietekmē enerģijas taupīšanas izmaksas, mēs ievērojām, ka ļoti ilgs atmaksāšanās laiks, t. i., ilgāks par ieguldījuma termiņu, paredz ievērojami lielākas enerģijas ietaupījumu sasniegšanas izmaksas (95.–100. punkts). Energoresursu un CO₂ izmaksu efektivitātes kritēriju noteikšana būtiski nesamazināja vidējās ietaupījumu izmaksas (101.–103. punkts).

134 Būtu efektīvāk izmantot atmaksāšanās laiku, un tas varētu palīdzēt noteikt piemērotus finansēšanas instrumentus. Projekti ar ļoti īsu atmaksāšanās laiku un zemām novēršanas izmaksām, visticamāk, tiktu īstenoti arī bez ES dotācijas; tos varētu finansēt ar aizdevumiem (99. un 106. punkts). Jaunā Kopīgo noteikumu regula paredz, ka iestādēm attiecībā uz jaunajām darbības programmām ir jāpamato finansēšanas instrumenta izvēle (53. punkts).

2. ieteikums. Pārbaudīt, vai finansēšanas instrumenta izvēle ir pienācīgi pamatota

Komisijai jāpārbauda, vai dalībvalstu programmu priekšlikumos ir pienācīgi pamatota finansēšanas instrumenta izvēle un vai dotācijas netiek izmantotas gadījumos, kad finanšu instrumenti būtu piemērotāki.

Terminš: 2022. gads.

135 ES atbalsts nebūtu jāsniedz gadījumos, kad atmaksāšanās laiks ievērojami pārsniedz ieguldījuma ilgumu, kas nozīmē, ka projekti ir mazāk efektīvi un, visticamāk, nav finansiāli dzīvotspējīgi (**106.** punkts). Šāda izrādījās trešā daļa projektu, par kuriem mums bija dati (**94.** punkts).

136 Visbeidzot, ņemot vērā rādītājus un mūsu veikto analīzi, mēs vērtējam, vai projekta rezultāti uzrāda uzņēmumu energoefektivitātes uzlabojumus.

137 Lai gan prioritāte uzlabot energoefektivitāti uzņēmumos ir noteikta ES līmenī, nav vienotu rādītāju, ar kuriem mērītu tās tiešos rezultātus un koprezultātus laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam. Rādītāji, ar kuriem mēra to uzņēmumu skaitu, kas iegulda mazoglekļa risinājumos vai samazina CO₂ emisijas, attiecas uz vairākām prioritātēm, un energoefektivitātes prioritātes iznākumu un rezultātus nav iespējams noteikt (**108.–110.** punkts). Dalībvalstis nosaka programmai specifiskus rādītājus, bet to tiešos rezultātus un koprezultātus nevar apkopot ES līmenī (**111.–114.** punkts).

138 Kohēzijas politikas fondu tiesību aktos 2021.–2027. gadam ir noteikti vienoti energoefektivitātes rādītāji (**115.** punkts). Tomēr tie nav saskaņoti ar citām ES ziņošanas prasībām, piemēram, ar Regulu par Enerģētikas savienības un rīcības klimata pasākumu jomā pārvaldību, kas ir izstrādāta sīkāk. Jaunie rādītāji ļauj iestādēm uzskatīt, ka atjaunojamo enerģijas avotu izmantošana ir ieguldījums energoefektivitātē, kas ietekmē klimatrīcības apsekošanu un izdevumu uzraudzību energoefektivitātes jomā (**116.** punkts).

139 Visbeidzot, mēs aprēķinājām, ka līdzfinansētajos projektos radītā enerģijas ietaupījuma devums enerģijas taupīšanas vajadzību apmierināšanā līdz 2030. gadam ir ierobežots, proti, aptuveni 0,3 % (**117.–120.** punkts).

Šo ziņojumu 2021. gada 24. novembrī Luksemburgā pieņēma I apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Samo Jereb*.

Revīzijas palātas vārdā –

Klaus-Heiner LEHNE
priekšsēdētājs

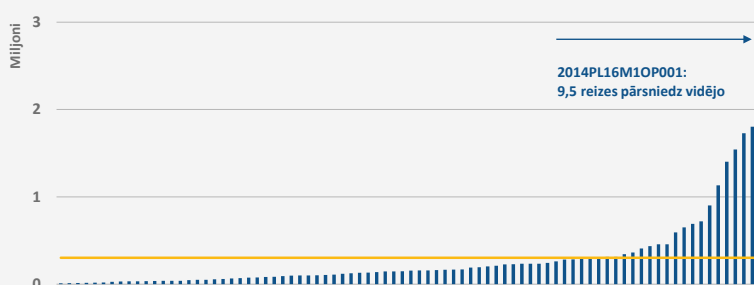
Pielikumi

I pielikums. Datubāzē iekļauto projektu analīze



ES finansējums sadalījumā pa projektiem

→ Vidējais ES finansējuma apjoms vienam projektam bija 300 000 EUR.



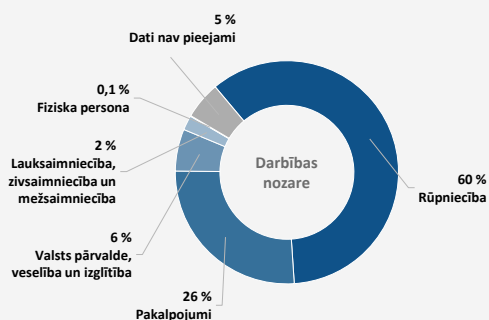
ES finansējums atbilstoši projekta tvērumam

→ Saskaņā ar mūsu datubāzi vairāk nekā 88 % no izlasē iekļautā ES finansējuma tika novirzīti energoefektivitātes projektiem.



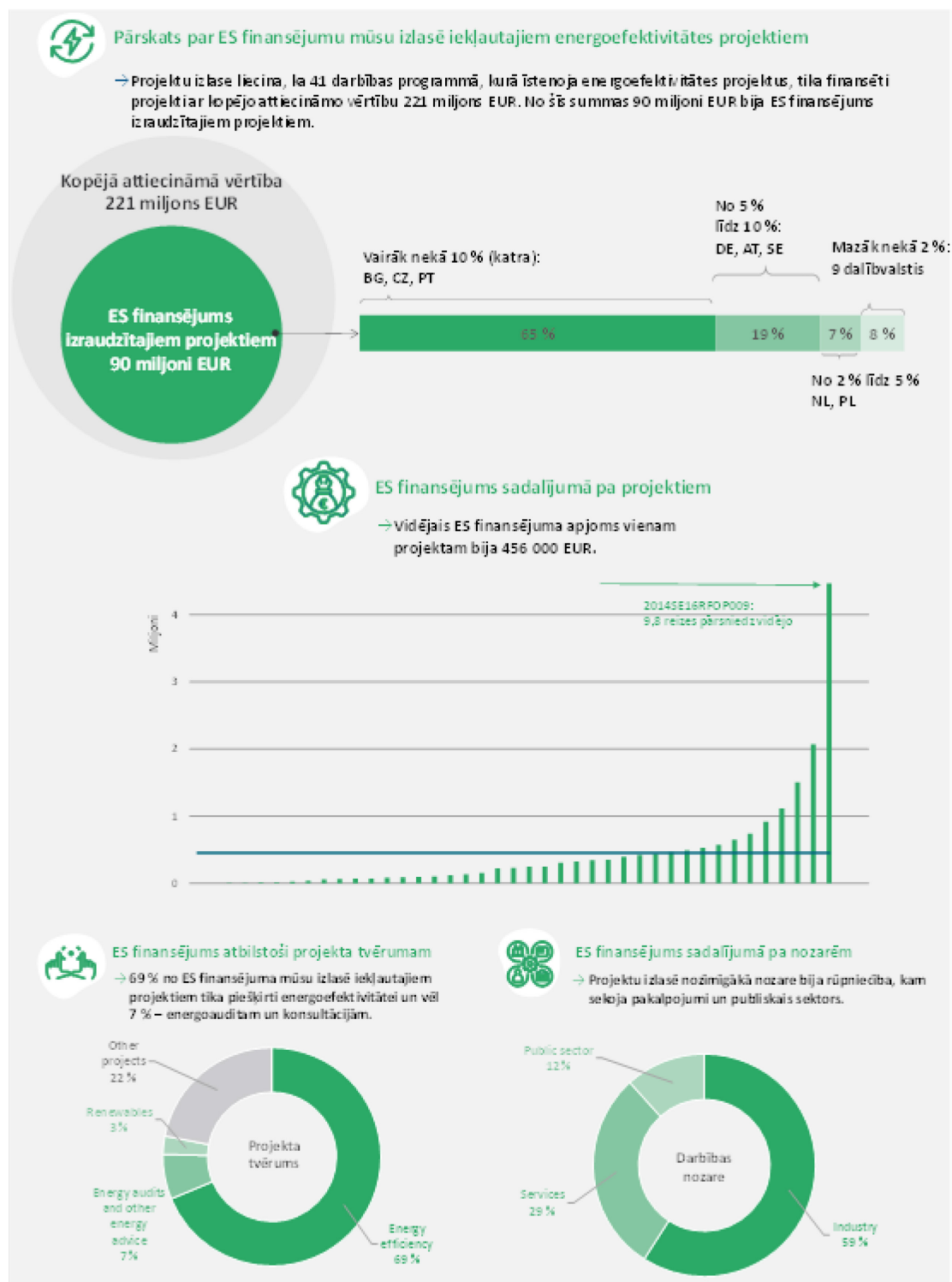
ES finansējums sadalījumā pa nozarēm

→ Kā liecina datubāze, nozīmīgākā nozare bija rūpniecība, kam sekoja pakalpojumi un publiskais sektors.



Avots: ERP, pamatojoties uz vadošo iestāžu sniegtajiem projektu sarakstiem.

II pielikums. Izlases raksturlielumi



Avots: ERP, pamatojoties uz izlasē iekļautajiem projektiem.

Akronīmi un saīsinājumi

(M)(k)toe: miljoni/kilogrami tonnu naftas ekvivalenta

CO₂: oglekļa dioksīds

DEEP: Energoefektivitātes riska mazināšanas platforma

DP: darbības programma

ENER ĢD: Enerģētikas ģenerāldirektorāts

ERAF: Eiropas Reģionālās attīstības fonds

GWh: gigavatstunda

IKP: iekšzemes kopprodukts

KF: Kohēzijas fonds

Koe/\$ 2015p: naftas ekvivalents kilogramos 2015. gada cenās ASV dolāros

MVU: mazie un vidējie uzņēmumi

MWh: megavatstunda

PJ/GJ: penta/gigadžouls

REGIO ĢD: Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts

SFC: Eiropas Savienības struktūrfondu komunikācijas sistēma

TS: teritoriālā sadarbība

VERP: Valsts energoefektivitātes rīcības plāns

Glosārijs

DALĪBVALSTIS: Eiropas Savienības 27 valstis 2021. gadā.

DARBĪBAS PROGRAMMA: plānošanas dokuments, kurā sīki izklāstītas ieguldījumu prioritātes, konkrēti mērķi, rezultātu un iznākuma rādītāji un kurā noteikta pārvaldības un kontroles sistēma, kas izveidota, lai nodrošinātu ERAF vai KF efektīvu un lietderīgu īstenošanu.

DEEP: Energoefektivitātes riska mazināšanas platforma, atvērta avota iniciatīva energoefektivitātes ieguldījumu palielināšanai Eiropā, uzlabojot esošo projektu apmaiņu un pārredzamu analīzi.

ENERGOAUDITS: Energoefektivitātes direktīvā teikts, ka energoaudits ir sistemātiska procedūra ar mērķi iegūt piemērotu informāciju par faktisko enerģijas patēriņa profilu, skaitliskā izteiksmē noteikt rentabla enerģijas ietaupījuma iespējas un konstatējumus apkopot ziņojumā.

ENERGOEFEKTIVITĀTE: saskaņā ar Energoefektivitātes direktīvu 2012/27/ES — attiecība starp iegūto jaudu, pakalpojumu, precēm vai enerģiju un ieguldīto enerģiju.

ENERGOEFEKTIVITĀTES UZLABOŠANA: energoefektivitātes pieaugums, kas panākts tehnoloģisku pārmaiņu, paradumu maiņas un/vai ekonomisku pārmaiņu rezultātā.

ENERGOINTENSITĀTE: attiecība starp bruto iekšzemes enerģijas patēriņu (*GIEC*) un iekšzemes kopproduktu (IKP), kas aprēķināta kalendārajam gadam.

ENERĢIJAS GALAPATĒRIŅŠ: visa enerģija, kas piegādāta rūpniecībai, transportam, mājāsaimniecībām, pakalpojumu nozarei un lauksaimniecībai. Tajā nav ietverta enerģijas piegāde enerģijas pārveidošanas nozarei un pašai enerģētikas nozarei.

ENERĢIJAS IETAUPĪJUMS: ietaupītās enerģijas apjoms, ko nosaka, izmērot un/vai aplēšot patēriņu pirms un pēc energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma īstenošanas, vienlaikus nodrošinot, ka tiek standartizēti ārējie apstākļi, kas ietekmē enerģijas patēriņu.

ENERĢIJAS PRODUKTIVITĀTE: ekonomiskā labuma mērs, ko saņemam no katras izmantotās enerģijas vienības. To aprēķina, dalot kopējo ekonomikas ražīgumu (piemēram, IKP) ar patērētās enerģijas apjomu (piemēram, tonnās naftas ekvivalenta). Tā iegūst pārskatu par to, cik lielā mērā enerģijas izmantojums ir atdalīts no IKP pieauguma.

Modelēšanas rīks PRIMES: PRIMES ir ES energosistēmas modelis, kas sniedz vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozes no 2010. gada līdz pat 2030. gadam.

NOVĒRŠANAS IZMAKSAS: izmaksas, ko rada enerģijas patēriņa vienas MWh ietaupīšana (novēršana) (EUR).

PRIMĀRĀS ENERĢIJAS PATĒRIŅŠ: bruto iekšzemes patēriņš, neskaitot ar enerģiju nesaistītus izlietojumus.

VADOŠĀ IESTĀDE: reģionālā vai valsts iestāde, kas pārvalda darbības programmas un uzņemas galveno atbildību par ERAF vai KF efektīvu un lietderīgu īstenošanu.

Komisijas atbildes

<https://www.eca.europa.eu/lv/Pages/DocItem.aspx?did=60620>

Laika grafiks

<https://www.eca.europa.eu/lv/Pages/DocItem.aspx?did=60620>

Revīzijas grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti, revidējot ES politikas jomas un programmas vai ar pārvaldību saistītus jautājumus konkrētās budžeta jomās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, proti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica ERP locekļa *Samo Jereb* vadītā I apakšpalāta “Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana”. Revīziju vadīja ERP loceklis *Samo Jereb*, kuram palīdzēja locekļa biroja vadītāja *Kathrine Henderson* un locekļa biroja atašejs *Jerneja Vrabčič*; atbildīgais vadītājs *Emmanuel Rauch*; darbuzdevuma vadītāja *Oana Dumitrescu*; revidenti *Lorenzo Pirelli*, *Lucia Rosca*, *Asimina Petri*, *Malgorzata Frydel*, *Timo Lehtinen* un *Nicholas Edwards*. *Marika Meisenzahl* veidoja grafisko dizainu.



Otrajā rindā (no kreisās uz labo): Lorenzo Pirelli, Lucia Rosca, Emmanuel Rauch, Malgorzata Frydel, Nicholas Edwards

Pirmajā rindā (no kreisās uz labo): Asimina Petri, Timo Lehtinen, Oana Dumitrescu, Samo Jereb, Marika Meisenzahl

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2022.

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku īsteno ar [Eiropas Revīzijas palātas Lēmumu Nr. 6–2019](#) par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Tas nozīmē, ka atkalizmantošana ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas izmaiņas. Atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt dokumentu sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jums ir jānoskaidro papildu tiesības, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamās privātpersonas, piem., ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu. Ja atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, jums var būt jāprasa atļauja tieši autortiesību īpašniekiem.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā un jums nav licencēti.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

Eiropas Revīzijas palātas logotipa izmantošana

Eiropas Revīzijas palātas logotipu nedrīkst izmantot bez Eiropas Revīzijas palātas iepriekšējas piekrišanas.

PDF	ISBN 978-92-847-7307-7	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/535259	QJ-AB-22-002-LV-N
HTML	ISBN 978-92-847-7287-2	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/877	QJ-AB-22-002-LV-Q

Energoefektivitāte ir būtiska oglekļneitralitātes panākšanai līdz 2050. gadam. Mēs analizējām kohēzijas politikas līdzfinansētos energoefektivitātes projektus uzņēmumos. Mēs konstatējām, ka Komisija nebija novērtējusi uzņēmumu enerģijas ietaupīšanas iespējas vai finansējuma vajadzības, savukārt programmās nav precizēts, kā līdzekļi veicina energoefektivitātes prioritāšu īstenošanu. Līdzekļu devumu šā mērķa sasniegšanai nevar novērtēt, izmantojot ex post rādītājus, taču mēs to aplēsām 0,3 % apmērā no centieniem sasniegt 2030. gada mērķus. Ieguldījumi energoefektivitātē kopumā bija efektīvi. Finanšu rādītāju izmantošana atlases procesā būtu novērsusi dažas nepilnības un ļāvusi izvēlēties labāku finansēšanas instrumentu. Mēs iesakām Komisijai precizēt ES finansējuma devumu un pārbaudīt, vai finansēšanas instrumenta izvēle ir pamatota.

ERP īpašais ziņojums saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu.



EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA



Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx

Timekļa vietne: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors